

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MARCUM.
IN ILLO TEMPORE

VIRIARUM MARIAMAGDALENEM ET MARIAM IACOBI ET SALOME ^{abentres}
VENIERUNT AROMATA UT VENIENTES UNGUERENT IHESUM.
ET VALDE MANE UNA SABBATORUM VENIUNT AD MONU-
MENTUM ORTO IAM SOLE.

SERMO BEATI GREGORII PAPAE DE EA LECTIONE

.1.

MULTIS VOBIS LECTIONIB; FRATRES KEMI PER DICTATUM
LOQUI CONSUEVI; SED QUIA LASSISCENTE STOMA-
CHO EA QUAE DICTAUERO LEGERE IPSE NON POSSUM.
QUOSDAM VIRUM MINUS LIBENTER AUDIENTES INTUEOR; VNDE NUNC
A MEMET IPSO EXIGERE CONTRA MOREM VOLO. UT INTER SACRAMISSARUM
SOLLEMNIA LECTIONEM SANCTI EUANGELII NON DICTANDO SED CONLOQUEN-
DO EDISSERAM. SICQUE EXCIPIATUR UT LOQUIMUR. QUIA CONLOCUTIONIS
VOX CORDA TORPENTIA PLUS QUAM SERMO LECTIONIS EXCITAT. & QUASI
QUADAM MANU SOLLICITUDINIS UT EUIGILENT PULSAT; ET QUIDEM
AD HOC OPUS ME SUFFICERE POSSE NON VIDEO. SED TAMEN VIRES QUAS
IMPERITIA DENEGAT. CARITAS MINISTRAT; SCIO NAMQUE QUI DICIT;
APERTUS OS TUUM & EGO ADIMPLEBO ILLUD; BONUM ERGO OPUS NOBIS
IN VOLUNTATE SIT. NAM EX DIUINO NOBIS ADIUTORIO ERIT IMPERFECTIO
NE; DAT LOQUENDI AUSUM & IAM RESURRECTIONIS DOMINICE
TANTA SOLLEMNITAS. QUIA & INDIGNUM VALDE EST. UT EODIE LAU-
DES DEBITAS TACEAT LINGUA CARNIS. QUAE IN DELICET DIE CARNE RE-
SURREXIT AUCTORIS; AUDISTIS FRATRES KEMI QUOD SANCTE MULIERES
QUE DOMINUM FUERANT SECUTE. CUM AROMATIB; AD MONUMENTUM VENERUNT!

69
& ei quē uiuentē dilexerant. etiam mortuo studio humani
tatis obsequuntur; Sed res gesta aliquid in scā ecclesia sig
nat gerendū; Sic quippe necesse ē ut audiamus que facta
sunt. quatinus cogitemus etiā que nobis sunt. ex eorū imita
tione facienda; Nos ergo in eum qui ē mortuus credentes
si odore uirtutū referatū opinione bonorū operū dñm que
rimus. ad monumentū pfecto illius cū aromatis ueni
mus; Ille autē mulieres angelos uident que cum aromatis
uenerunt. quia uidelicet ille mentes sup nos ciues aspiciunt.
que cum uirtutū odorib. ad dñm p scā desideria pficiunt;
Notandū uero nobis ē. quidnam sit quod in dextris sedere
angelus cernit; Quidnamq. p sinistra nisi uita p̄sens. quid
uero p dexterā nisi p̄petua uita signat. unde scriptū est;
Leua ei sub capite meo. & dextera illius amplexabit me;

11
Quia igit̄ redēptor n̄r iam p̄sens uite corruptionē transi
erat. recte angelus qui nunciare pennē eius uitā uenerat
in dextera sedebat; Qui stola candida cooperatus apparuit.
quia festiuitatis n̄rē gaudia nuntiavit; Candor & enī uetas
splendorē n̄rē denuntiat sollempnitatis; n̄rē dicamus an̄sue.
quia sed ut fateamur uetus. & sue dicamus & n̄rē; Illa quippe
redemptoris n̄rī resurrectio & n̄rā festiuitas fuit. qui nos ad immort
reuoando ad celestia. eorū numerū impleuit; In sua or
go a n̄rā festiuitate angelus albus uestitus apparuit. que
dum nos p resurrectionem dominicā ad supna reducim.
celestis patrię damna reparantur; Sed quid uenientes
feminas affatur audiamus; Nolite expauescere;

Aesiaperte dicat; Paueant illi qui non amant aduentū
sup̄norū ciuium. p̄timeſcant qui carnalib. desideris preſſi
adeorū ſe ſocietatem p̄tingere poſſe deſperant; Vos autē
cur p̄timeſcatis. que urōs conciuēs uidetis. Unde & mache
us angelū apparuiſſe deſcribens ait; Erat autē aſpec
tus eius ſicut fulgur. & ueſtimenta eius ſicut nix. In
fulgure & enī terror timoris ē. in nube autē blan
dimentū candoris. Quia uero om̄p̄s d̄s & terribilis eſt
peccatorib. & blandus iuſtis. recte teſtis reſurrectionis
eius angelus & in fulgure uultus & in candore habitus
demonſtrat. ut de ipſa ſua ſpecie & terrore & reprobos & mul
ceret p̄ios. Unde recte quoq; populū p̄ deſerta gradien
tem. columna ignis in nocte & columna nubis p̄ibat
indie; in igne & enī terror ē. in nube autē uisionis lenē
blandimentum; Dies uero uita iuſti. & nox accipitur
uita peccatoris; Unde & conuerſis peccatorib. paulus
dicit; Fuistis aliquando tenebre. nunc autē lux in d̄no;
Indie ergo per nubem columna monſtrā ē. & in noc
te per ignē. quia omnipotens d̄s & blandus iuſtis. &
terribilis apparebit iniuſtis; Iſtos in iudicio ueniens p̄
lenitatis manu & uoluntatem demulcet illos ſuper iuſti
æ diſtinctionē terræ; Sed iam quid anguſtus ubi un
gat audiamus; Ihm̄ queritis nazarenum; Ihm̄ lat
no eloquio ſalutaris. id eſt ſaluator interpretat;
At uero multi hoc nomine tunc dici poterant.
non tamen ſub ſtantialiter ſed

70
nuncupatiue; Ideo & locus subiungit. ut de quo ihu
dictum sit manifestet. Nazarenū; Et causam p̄tinus
subdit. crucifixum; atq; addidit. surrexit non ē hic;
Non ē hic dicit p̄ presentiam carnis. quia t̄m nusquā de
erat p̄ presentiam maiestatis; Sed ite dicite discipulis eius
& petro. q̄ p̄cedet uos in galileam; Querendū nobis ē
cur non nominatis discipulis petrus designat̄ ex nomi
ne; sed si hunc angelus nominatim non exprimeret. q̄
magistrum negauerat. uenire inter discipulos n̄ auderet;
Vocatur ergo ex nomine. ne desperaret ex negatione.
Qua in re considerandū nobis ē. cur om̄ps d̄s eū quem
cuncte eccl̄e p̄ferre disposuerat ancille uocē p̄tames
cere. & seipsū negare p̄misit; qd̄ nimirū magne actū
pietatis dispensatione cognoscimus. ut is qui futurus
erat pastor eccl̄e sic. in sua culpa disceret. qualiter alius
misereri debuisset; Si rursus itaq; eum ostendit sibi & tunc
preposuit ceteris. ut ex sua infirmitate cognosceret. quā
misericorditer alienam infirma toleraret; Bene autē
de redēptore n̄r̄o dicitur. p̄cedet uos in galileam. 116
ibi eū uidebit is sicut dixit uobis; Galileam q; trans
migratio facta inter pretatur; Iam quippe redēptor
n̄r̄ ap̄ passionē ad resurrectionē. a morte ad uitā a poena
ad gloriam a corruptione ad incorruptionē transmigra
uerat; Et p̄tius post resurrectionē in galilea ad discipulis
uideatur. quia resurrectionis ei gloriā ^{post} laudabim̄.
Si modo autē ad uirtutū celsitudinē transmigrem;

Quia ergo in sepulchro nunciatur. intransmigratione ostendit. quia in mortificatione carnis agnoscitur. intransmigratione videtur; haec fratres karissimi per tanta dissolentitate delectionis seu angelice expositione transcurramus. sed libet ut de hac eadem dissolentitate aliquid subtilius loquamur; Duae enim uite erant quarum unam nouimus. alteram nesciebamus; una quippe mortalis. aliam mortalis. Una corruptionis. aliam corruptionis; Una mortis. aliam resurrectionis; Sed uenit mediator dei & hominum homo & pater ihesus. suscepit unam & ostendit alteram; Unam protulit moriendo. ostendit alteram resurgendo; Surgit nobis mortalium uitam scientibus. resurrectionem promittit & carnis. & tamen hanc uisibilitatem non exhiberet. qui se ipse promissionibus. creditur. factus itaque homo apparuit in carne. morti dignatus est ex uoluntate. resurrexit ex potestate. Ostendit exemplo. quod nobis promissit in principio; Sed fortasse aliquis dicat; Iure ille surrexit qui cum deo teneri morte non potuit; Ad instruendam ergo ignorantiam nostram ad robendam infirmitatem nostram. sua resurrectionis exemplum nobis sufficere noluit; Solus ille tunc primus mortuus est. & tamen solus minime surrexit; Nam scriptum est. multa corpora seorsim quae dormierant surrexerunt; Ablata ergo sunt omnia argumenta per fidem. ne quis enim dicat. Sperare de se non debet homo quod in carne sua exhibuit homo deus. Ecccum deo homines resurrexerunt cognoscimus. In quos puros fuisse homines non dubitamus; Surgit membrum redemptoris sumus presumamus

70 71
innobis quod gestum constat in capite; Simultū nos abicim?
sperare debem^{us} in nobis nos membra ultima quod de mem
bris eius superioribus audim^{us}; Et ecce uero ad memoriā redit
quod crucifixi uodi filio iudei insultantes dicebant; Sirex ē
istū descendat nunc de cruce. Tere dim^{us} ei; Quis tunc de
cruce descenderet? nimirū insultantibus cedens uirtutē
nobis patientiā nō demonstraret; Sed expectauit paulu
lum tolerauit obprobria. In risiones sustinuit. Seruauit
patientiā. Distulit ammirationē; & qui de cruce descen
derenoluit de sepulchro surrexit; Plus igitur fuit de sepul
chro surgere quā de cruce descendere; Plus fuit mortē
resurgendo destruere quā uitā descendendo ^{den}seruare; Sed uiri
cum iudei hunc ad insultationes suas de cruce descende
re minime cernerent. cum morientē uiderant eum
se iucisse crediderunt nomen illius se quasi extinxisse ga
uisi sunt; Sed ecce de morte nomen eius per mundū creuit
ex qua hoc infidelis turba extinxisse credidit; et que
gaudebat occisū dolere & mortuū. quia hunc ad suā gloriā cog
noscent. puenisse pro poenā; Quod bene in libro iudicū samson
illius facta significat; Quicū gazarā ciuitatē philistinorū
fuisse & ingressus. philistei ingressū ei peritus cognoscentes
ciuitatē repente obsidionibus circumdederunt. custodes de
potauerunt. Samson fortissimum se iam comprehensisse
gausi sunt; Sed quid samson fecit agnouim^{us}; A media noc
te portas ciuitatis abstulit. & montis uerticē ascendit;
Quē fuit hinc hoc in facio. quē nisi redēptorē nr̄m samson ille

significat. quid gazax ciuitas nisi infernū designat. quid
pphilisteos nisi iudæorū pfidia demonstrat. quicū mor-
tuum dnm uiderent eiusq. corpus in sepulchro iampo-
situm. custodes ilico deputauerunt. Et eū qui auctor
uitæ claruerat. in inferni claustris retentū. quasi sam-
son in gazax se deprehendisse lætisunt. Samson uero octeme-
dia non solū exiit. sed etiā portas tulit. Quia uidelicet re-
deptor nŕ ante lucē resurgens non solū de inferno exi-
it. Sed ipsa etiā inferni claustra destruxit; portas tulit
& montis uerticē subiit. quia resurgendo claustra
inferni abstulit. & ascendendo cælorū regna penetra-
uit; hanc ^{ergo} resurrectionis ei gloriā fr̄s km̄. que &
prius demonstrabat ex signo. Post patuit ex facto. to-
tam te diligam. per amore moriam. Ecce in resurrec-
tione auctoris nŕi ministros ei angelos. nŕos conciuēs.
agnouim. Ad horū ergo ciuiū illā frequentē sollempni-
tatē festinem. his cū nec dū uisione possum. desiderio &
mente iungam; Transmigrē ad uirtutes auitus. ut
redemptorem nŕm in galilea uidere mereamur; Ad-
iuuat om̄ps d̄s ad uitam desiderū nŕm. qui p̄ nob̄ immor-
te dedit uicū filiū suū p̄ eundē ihm xp̄m dnm nŕm.
q̄ cū eouit regnat d̄s in unitate sp̄s sc̄i p̄ om̄a s̄c̄la s̄c̄l̄o.

Lee sc̄i ANAPOLYI SEDAVIOT
In illo tēp̄. Una sabbati maria magdalena uenit
mane cum adhuc tenebre esset admonitū!

42
Quidit lapidē sublatū a monumento, ^{et} uenit ergo
ad simonē petrum & ad alium discipulū quē
amabat ih̄c. & dicit eis; Tulerunt dñm meū demonu
mento. Inescimus ubi posuerunt eū. Et reliqua.

OMELIA BEATI GREGORII PAPAE. De ^{et} de Lectione .1.

FRACTUS Longa molestia stomachus diuina
mari ur̄e dilectionis. euangelicæ loqui expositio
ne prohibuit. Vox nāq; ipsa acclamationis uirtute
succumbit. & quia a multis audiri non ualeo. loq̄
nō faceor inter multos erubesco; Sed hanc in me ue
recundiā. Ipse reprehendo; Quidenī. nūquid simul
tis prodesse nequeo. nec paucis curabo. & si ex messe
portare manipulos multos non possū. nūquid nō de
beo ad aream uacuius redire. quamuis enim quantos de
beo ferre non ualeo. certe ut paucos. certe ut duos. certe
ut unū miseram; habet nāq; ipsa infirmitas. si intentio mer
cedis sue certitudine. quia superius arbiter n̄r. & si pon
dus considerat in retributione. tamen uires pensat impon
dere; Lectio sciēti quāmodo fr̄s audistis. ualde in su
p̄ficie historica ē apta. sed eī nobis sunt misteria subbr
uitate requirenda; Maria magdalena cū adhuc in
nebre essent ad monumentū uenit; iuxta historiam no
tat hora. iuxta intellectū ueromisticū requirentis
signat̄ intelligentia; Maria enī auctore om̄iū quē car
ne uiderat mortuū querebat in monumento. & quia

bunc minime inuenit. putatū credidit; Adhuc ergo erat
tenebre cū uenit ad monumentū; Cucurrit cicius disci-
pulis nunciatur; Sed illi pre ceteris cucurrerunt q̄ p̄ce-
ris amauerunt uidelicet p̄trus & iohannes; Curtebat
aut̄ duo simul; sed iohannes precucurrit p̄tro. ^{cicius} Tu enim pri-
or ad monumentū. Ingredinon p̄sup̄sit; Uenit ū poste-
rior petrus & intrauit; Quid fr̄. quid cursus iste signi-
ficat? nūquid nā hec tā subtilis euangelice descriptio
amisteris uacare credenda ē minime; Neq̄ enī scio
hannes & preisse & non intrasse diceret. si in sua ipsa tre-
pidatione misterū defuisse credidisset; Quid ergo
p̄ iohannē nisi sinagoga. quid p̄ petrū nisi ecclesia desig-
nec mirū eō uideatur quod p̄ iuniorē sinagoga. p̄ ^{natur} seni-
orē uero ecclesia signari phibetur. Quia & si d̄i a deul-
tū prior ē sinagoga quā ecclesia gentiū. a d̄i sūt am-
seculi prior ē multitudo gentiū quā sinagoga; Paulo
attestante quiait; Quia n̄ prius quod spiritale ē sed
quod animale; Per seniorē ergo petrū significatur
ecclesia gentiū. p̄ iuniorē iohannē sinagoga iudaeorū.
Cucurrerunt ambo simul. quia ab ortu sūt epr̄ usq̄
ad occasum pari & cōmuni uia. In non pari & cōmuni
sensu gentilitas cū sinagoga decucurrit; Uenit si-
nagoga prior ad monumentū. sed minime intrauit.
quia legis quidē mandata p̄cepit p̄phetias de incar-
natione ac passione dominica audiuit. sed credere
in mortuū noluit; Vidit enī iohannes post calthea
mina

non tamen introiuit: quia uidelicet & sinagoga. & scrip-
 ture sacra sacramenta cognouit. & tamen ad fide pas-
 sionis dominice credendo intrare distulit; Quae diu
 longeque prophetauit presentem uidit & rennuic hominem
 esse despicit dñm carne mortalē factū credere noluit;
 Quid ergo nisi quia & ceteris cucurrit. & tamen ante mo-
 numentū uacua stetit. Uenit autē simon petrus sequens
 eū & introiuit in monumentū. quia secuta posterior ec-
 clesia gentium mediatorē dī & hominū hominē ih̄m xp̄m
 cognouit carnem mortuū. In uenitē credidit dñm. Uidit
 lintheamina posita & sudariū quod fuerat super caput
 ei non cū lintheaminib. positū sed separatim in uolutū
 in unū locū. Quid eē fr̄s credim⁹ quod sudariū capi-
 tis dñi cū lintheaminib. non inuenitur in monumento. ni-
 si quia a testante paulo caput xpi dī. & inēphensibili di-
 uinitatis sacramenta ab infirmitatis nr̄e cognitione dis-
 iuncta sunt ei. q. potentia creature transcendit naturā.
 Et notandū quod non solū separatim sed etiā in uolu-
 tū inueniri dicit. Lintheū quippe quod in uolutū nec
 initū nec finis aspiciunt; Recte ergo sudariū capitis in
 uolutū inuentū ē. quia celsitudo diuinitatis nec ceptū
 eē nec desinit nec p̄initū nascitur. nec termino coan-
 gustatur; Bene autē additur in unum locum. quia in-
 scissuramentum dī non ē; Dī quippe in unitate ē. & illi
 eius habere gratiam merentur. qui se ab inuicē p̄secra-
 rum scandala non diuidunt; Sed quia sola p̄ sudariū

laborantium sudor detergi; potest etiam sudari nomine
exprimi labor dei qui in se quidem quietus semper atque inco-
mutabilis permanet. Sed tamen laborare se denunciat. cum du-
ras hominum prauitates portat. Unde & propheta dicit;
laboravi sustinens. Deus autem apparuit in carne laboravit
ex iniquitate. quem labore passionis eius dum incre-
duli uiderunt eum uenerari noluerunt. Quae enim uidebat
carnem mortalem. et diuinitate. Unde etiam hieremias
ait. Reddes eis uicem domine iuxta opera manuum suarum.
dabis ^{eis} sicutum cordis laborum tuum. Ne enim per dicationis specu-
la eorum corda penetrarent. dum passionis eius labore
dedignati sunt. quasi eundem laborem illius per seculo
tenuerunt. ut eo ad se transire eius uerba non permitteret.
quo eum laborare usque ad mortem uiderunt. Sudarium
ergo quod super caput eius fuerat seorsum inuenitur. quia
ipsa redemptoris nostri passio longe a nostra passione disiuncta
est. quod ipse sine culpa pertulit. quo dominos cum culpa tolera-
mus. ipse sponte morte succumbere uoluit. ad quam nos
uenimus inuiti; sequitur; tunc ergo intro in ille disci-
pulus qui uenerat prior ad monumentum; postquam
intrauit petrus. ingressus est. & iohannes. posterior in
intrauit qui prior uenerat; Notum fratres est quod in fine
mundi ad redemptoris fidem etiam iudaea colligitur.
Paulo attestante qui ait; Donec plenitudo gentium
intraret & sic omnis israel saluus fieret; scit uidit & cre-
didit; Quid fratres. quid est manus eius credi disse. nunquam

dedignatus
redere in mor-
te

quia dñs surrexerat quem querebat non utiq; quia ad
huc tenebre erant ad monumentū. et subiuncta quoq;
uerba contradicunt cum dicitur; nondum enim sciebat
scripturas quia oportet eū mortuis resurgere. Quid
ergo uidit et quid credidit. uidit lintheamina posita et cre
didit quod mulier dixerat de monumento dñm fuisse subla
tum. Quare diuine dispensationis magnitudo pensan
da est quod discipulorum corda et accendunt ut querant
et differuntur ne inueniant. quatinus infirmitas animi ip
so suo merore cruciata purgatio ad inueniendū fiat.
Et tanto ualidius teneat cum inuenierit. quanto tardius
inuenit quod querebat; Hæc sub breuitate fr̄s km̄ de
euangelica lectione transcurram. Nunc restat ut de ipsa
tanta sollempnitatis nobilitate aliquid loquam. hanc enī
recte nobilitatē sollempnitatē dicā quia sollempnitates cete
ras antecedit. Sicut enī in sacro eloquio sc̄s sc̄ox ut canti
canticorū p̄sum magnitudine dicunt. Ita hæc festiuitas
recte dici potest sollempnitatis sollempnitatū. Ex hac quippe
sollempnitate exemplum nobis resurrectionis datū ē spes
celestis patriæ apta et facta sup̄ni regni iam p̄sūtibilis gla
rie hanc electi qui quamuis in tranquillitatis sinu tam
apud inferni claustra tenebant ad paradisi moenia reduc
ti sunt. Quod ante passionē dixit in resurrectione sua
dñs impleuit. Si exaltat̄ fuero a terra om̄a trahā ad me.
Om̄a tenim traxit quid electi sui apud inferos nullū re
liquit. om̄a abstulit utiq; electa. Neq; tenim infideles quoq;

Pro suis criminibus; æternis supplicis deditos adueniam
dñs resurgendo reparauit. Sed illos ex inferni claustris
rapuit quos suos infide & accib; recognouit; Unde rec
te etiam per os eē dicit; Ero mors tua o mors eromorsus
tuus inferne; id nāq; quod occidim⁹ agimus ut penitus nō
sit; Ex eo & enī quod mordem⁹ partē abstrahimus partēq;
relinquim⁹; Quia ergo me lectissus funditus occidit
mortē mors mortis exitit; Quia uero ex inferno partē
abstulit partē reliquid non occidit fundit⁹ sed momordit
infernum; At ergo eromors tua o mors; Ac si aperte dicit;
Quia in electis meis te funditus perimo. ero mors tua in
ferne quia sublati eis te ex parte transfigo; ^{ero morsus tuus.} Que est
ergo ista sollēpnitas que inferni claustra destruxit.
& ianuam nobis regni celestis aperuit. inquiratur sub
tilius nomē ei requirat⁹ egregius p̄dicator. uideamus
quid de eius estimatione denuntiet; At enī; Ecce enim
pascha nr̄m. immolatus ē xp̄s; Si igit⁹ pascha xp̄s pen
sandū nobis ē quid de pascha lex loquit⁹ ut indagemus
subtilius an de xp̄o dicta uideant⁹; ¶ Moyses quippe
ait; Sument de sanguine agni ac ponent sup utrumq;
postem & insup liminarib; domorū. in quib; comedent
illum; & edent carnes nocte illa assas igni. & azimos
panes cū lactucis agrestibus; ¶ Non comedetis crudum
quid neq; coctū aqua. sed assum tantū igni; ¶ Caput cū
pedib; eius & intestinis uorabit⁹. nec remanebit ex eo
quicquā usq; ad mane; Siquid residui fuerit. igni

comburetis ubi & additur; Sic autē comedetis illum re
 nesuros accingetis calciamenta habebitis in pedibus; uris
 tenentes baculos manibus; & comedetis festinantes; Que
 uidelicet cuncta magnā nobis edificatiōe pariunt si fu
 erint iusticia interpretatiōe discussa quis nāst sanguis
 agni noniam audiendo sed bibendo didicistis. quis san
 guis super utrumq. postem ponitur. quando non solū
 ore corporis sed etiam ore cordis haurit; In utroq. &
 enim poste agni sanguis ē positus. quando sacramtū
 passionis illius cū ore ad redēptionē sumitur. ad imi
 tationē quoq. intenta mente cogitat; Namq. sic re
 demptoris sui sanguinē accepit. ut imitari passio
 nem illius nec dū uelit. in uno poste sanguinē po
 suit. q. & iā in sup. liminarib. domorū ponendus ē;
 Quid enī spiritualiter domus nisi mentes nrās accipim. in
 quibus per cognatiōe inhabitamus; Cuius domus super
 liminare ē ipsa intentio que premin. & actioni; quingitur
 intentionē cogitationis suæ ad imitationē dominice pas
 sionis dirigit in sup. liminare domus agni sanguinē ponit.
 ut certe dom. nrā ipsa sunt corpora in quib. quousq. ui
 uimus habitam. & in sup. liminari dom. agni sanguinē
 ponimus. q. crucē passionis illius in fronte portamus;
 De quo agno adhuc subdit; Et edent carnes noc
 te illa assa signi; In nocte quippe agnū comedim.
 qui in sacramento modo dominicū corpus accipi
 mus. quando adhuc ab inuicē nrās conscientias nūide

L m;

Quæ tam carnes agni assanderunt. quia nimirum dissol-
uit carnes quas aqua coxerit. quas uero ignis sine aqua
excoquit roborat; Carnes itaq. agni nostri ignis co-
xit. quia cum ipsa uis passionis illius ad resurrectionem
ualentiorē reddidit. atq. ad incorruptionem roborat
uit. qui enim ex morte conualuit. uidelicet carnes il-
lius ab igne durauerunt; Unde & iam ppsal mista dicit;
Exaruit uelut testa uirtus mea; Quidnamq. est testa an-
te ignem nisi molle lutum sedei ex igne agit ut solidet.
Uirtus ergo humanitatis eius uelut testa exaruit. quia
ab igne passionis ad uirtutem incorruptionis creuit.
Sed sola redeptoris nostri precepta sacramenta ad uera
sollemnitatem mentis non sufficiunt. nisi eis quoq. & bo-
na opera iungantur; Quid enim prodest corpus & sangui-
nem illius ore suscipere. & ei pueris moribus contraire.
Unde bene adhuc ad comedendum subdit. Et azimos
panes. cum lactucis agrestibus; Panes quippe sine fermento
comedit. qui recta opera sine conpunctione uane
glorie exercet. qui mandata misericordie sine amix-
tione peccati exhibet. ne puerse diripiat. qd quasi
recte dispensat; hoc qq. fermentum peccati bone sue
actioni miscuerunt. quibus pphete uoce p increpationem
dominus dicebat; Venite ad bechel & impie agite.
atq. post pauca & sacrificare de fermento laudē.
De fermento namq. laudē immolat q̄ sacrificium dō
derapina parat; || Lactuce uero agrestes ualde amarescunt;

75 46
Carnes uero agni cū lactucis & agre sub. sunt eden de ut
cum corpus redēptoris accipimus nos p peccatis nris
inflectib. affligamus. quatinus ipsa amaritudo peni
tentie abstergat a mentis stomacho puerse humorem
uite. ubi & subdit. non comedetis ex eo crudū quid
neq. coctum aqua; ecce iā nos ipsa uerba historie ab
intellecto historico repellunt; Nūquid frs kmī ista
helicus ille populus in egipto constitutus comede
re agnū crudū consueuerat. ut illi lex dicat. non come
detis ex eo crudū quid ubi et addit. neq. coctū aqua?
Sed quid aqua nisi humanā scienciā designat. iuxta hoc
quo d psalomonē sub hereticorū uoce dicitur. Aque fur
tue dulciores sunt; Qui de rude agni carnes. nisi in con
sideratam ac sine reuerentia cogitationis relictā illi
us humanitatē significat. Omē enī quod subtiliter
cogitam. quasi coquimus; sed agni caro nec cruda eden
da ē nec aqua cocta. Quia redēptor nris neq. purus
homo estimandus ē. neq. p humanā sapienciā qualiter
in carnari dī potuit cogitandus; Omis enī qui redēp
torē nris purū hominē credit. qui dicit aliud quā
agni carnes crudas comedit. quasi uidelicet & coquere
per diuinitatis ei intelligentiā noluit; Omis uero qui in
carnationis ei misterio iuxta humanā sapienciā discu
tere conatur. carnes agni aqua uult coquere. id ē dispen
sationis ei misterium p dissolutā uult scienciā penetrare;
Quis uir paschalis gaudiū sollēpnitatē celebrare desiderat.

agnum. neq; aqua coquat. neq; crudū comedat. ut neq;
per humanā sapientiam profunditatē incarnationis illu-
us penetrare appetat. neq; in eū tāquā in hominē purū
credat. sed assās igni carnes comedat. ut dispensari omnia
p̄sci sp̄s potentiam sciat; De quo adhuc certe subiungi-
tur. caput cū pedib; & intestinis uorabit; Sicut iā pre-
diximus fr̄s paulo attestante didicim; quia caput xpi
d̄s. quare d̄ptor noster. A & W. d̄s uidelicet ante seta
& homo in fine seta; Caput ergo agni uorare est diuini-
tate illius fide percipere. pedes uero agni uorare ē uestigia
humanitatis eius amando & imitando perquirere; Quid
uero sunt intestina nisi uerborum illius occulta & mystica
mandata. quae tunc uoramus cum uerbatur & cum au-
diate sumimus; In quo deuoratio uerbo. quid aliud
quam pigritie nr̄e torpor reprehenditur. qui ei uerba
atq; misteria & per nos m̄ ipsos non requirimus. & dic-
ta ab aliis audimus inuiti; non remanebit ex eo
quicquā usq; ad mane; quia ei dicta magna sunt
solicitudine discutienda. quatinus prius quā dies
resurrectionis appareat. in hac p̄sentis uite nocte
om̄ia mandata illius intellegendo & operando
penetrentur; Sed quia ualde est difficile ut om̄e
agni eloquium possit intellegi. et om̄e ei misterium
penetrari. Recte subiungitur; Siquid aut̄ reman-
serit igni comburetur; quod ex agno remanet & igni com-

76 77
burimus. quando hoc quoddemisterio incarnationis ei intel
legere & penetrare non possumus potestati scilicet spiritus humiliter
reseruamus. ut non superbe quis audeat ut contempnere
ut denunciare quod non intellegit; Sed hoc igitur tradit.
cum spiritui sancto reseruatur; Quia igitur qualiter edendum sit
pascha cognouimus nunc a qualibet edere debeat agnoscamus; Sequi
tur; Sicut autem comedetis illud renesuros accingetis; quid in
renibus nisi delectatio carnis accipitur. Unde & psalmista pos
tulatur dicens; Ut renes meos; si enim uoluntate libidinis in re
nibus esse nescit eos uti minime petisset; Unde quia potes
tas diaboli in humano genere maxime pluxuria preualuit.
de illo uoce dominica dicit; Potestas eius in lumbis eius; Qui
ergo pascha comedit habere renes accinctos debet ut quis sol
lemnitate resurrectionis atque incorruptionis agit corrup
tionem iam per uicinia nulli subiacet. uoluntates edomet carne
aluxuria restringat; Neque enim cognouit que sit sollemp
nitas incorruptionis qui adhuc per incontinentiam corrup
tionis subiacet; Hæc quibusdam dura sunt. sed angusta
porta est que ducit ad uitam & habemus iam multa exempla
continentium; Unde & bene adhuc subdit; Calciamen
ta habebitis in pedibus; Quid sunt enim pedes nisi opera
qui dum calciamenta nisi pelles mortuorum animalium. Cal
ciamenta autem pedes mununt; que enim sunt mortua anima
lia ex quorum pellibus nostrum muniamur pedes nisi antiqui patres
qui nos ad æternam patriam precesserunt. quorum dum
exempla conspiciamus nostrum operis pedes munimus; Calciamen

menta ergo impedib. habere ē mortuorū uitā conspicerē. & nra
uesugia a peccati uulnere custodire; tenentes baculos manib;
Quid lex baculū nisi pastoralē custodiam designat. & notandū
quod prius p̄cipim⁹ renes accingere. post modū baculos tenere.
quia illi debent curā pastoralē suscipere. qui in suo corpore
sciunt fluxaluxuriae edomare. ut cū alius fortia p̄dicat ipsi
desideris mollib; neruter non succūbar; Bene autē additur.
& comedetis festinantes; Notate fr̄s. notate quod dicit
festinantes; Mandata dī misteria redēptoris celestis patrie
gaudia cū festinatione cognoscite. & precepta uitae cū festina
tione implere curate; Quia enī adhuc hodie licet bene age
re scim⁹ utrū cras liceat ignoram⁹; Festinantes ergo pascha
comedite. idē ad sollemnitate patrie celestis anhelate. nemo
in huius uitae torpeat itinere. ne in patriā locū p̄d. at. nemo
moras ad appetenda studia innectat. sed coepta p̄ficiat.
nem nime liceat implere quod inchoat; Si ad amorem dī
pigrinon sumus. adiuuat ipse quē amamus ih̄s xp̄c dñs nr̄.
qui uiuit & regnat cū patre in unitate sp̄s sc̄i dī p̄ om̄ia s̄c̄la
seculorū

lect̄ sc̄i eūg sc̄o lucam.

In illo tēp̄. Duo ex discipulis ibant in castellū quod
erat in spatio stadiorū sexaginta ab hierusalem.
nomine emmaus.

Secundum lucam
o melia beati gō pape de eadē lectione.

Ne cotidiana nobis

sollemnitate laborantib. pauca loquenda sunt.

77 48
et fortasse hec utilius pderunt. quia sepe & alimenta queminus
sufficiunt audiuis sumunt. Lektionis ergo euangelice summatim
sensu statui non per singula uerba discutere. ne dilectione uram.
ualeat sermo plaxior expositionis onerare. Ecce audistis frs
km̄ quia duob. discipulis ambulanti. in uia. non quidem
credentib. sed tamen de se loquentib. dñs apparuit. sed eis
speciem qua cognoscerent non ostendit. Hoc ergo egi foris
dñs in oculis corporis. quod apud ipsos agebat intus. et ama
bant & dubitabant. eis aut dñs foris & p̄sens ad erat. & quis
eas non ostendit. De se ergo loquentib. p̄sentia exhibuit. sed
de se dubitantib. cognitionis suae speciem abscondit. Verba
quidē et uerba duriciā intellectus increpauit. Scripture sacre
misteria que de ipso erant aperuit. & tamen quia adhuc in eorū
cordib. pegrinus erat a fide a se longius finxit. fingere nāq.
componere diem. unde & compositores luti figulos uocam.
Nihil ergo simplex ueritas p̄ duplicitate fecit. sed tale se exhi
buit eis in corpore. qualis apud illos in mente erat. Probandi
aut erant sibi que eū & sine eū ut dñm diligere. ne saltem ut
pegrinū amare potuissent. Sed quia eē extranei a caritate
non poterant hic eū quib. ueritas gradiebatur. eum ad hospi
cium quasi pegrinū uocant. Cur aut diem uocant eū
illuc scriptū sit. & coegerunt eum. Ex quo nimirū exem
plo colligitur. quia pegrini non solū ad hospiciū inuitandi
sunt sed etiā trahendi. Mensā ponunt. cibos offerunt.
& dñm que in scripture sacre expositione non cognoue
rant. in panis fractione cognoscunt. Audiendo ergo

inocu
lis cor
dis. ip̄
nāq. ap
semetip̄
intus.

t. faciendo.

precepta di inluminati non sunt inluminati sunt. quia scriptum est. non auditores legis iusti sunt apud dñm. sed factores legis iustificabuntur; Quisquis ergo uult audita intelligere festinet ea que iam intellegere potuit opere implere; Ecce dñs non est cognitus dum loqueretur. sed dignatus est cognosci dum pascebat; hospitalitatem ergo fr̄s km̄ diligite. caritatis opera amate; hinc enim pp̄ paulū dicitur; Caritas fraternitatis maneat. & hospitalitatem nolite obliuisci. phan̄ enim placuerunt quidam anglis hospitio receptis; hinc petrus ait; hospitales inuicem sine murmuracionibus; hinc ipsa uerna dicit; hospes fui. & suscepistis me. Opiniones res est ualde. & semorum nr̄q̄ nobis relatione tradita; Quidam pater familias. cum tota domo sua magno hospitalitatis studio seruebat; Cūq̄ cotidie adm̄sa sua peregrinos susciperet; quadam die pegrinus quidam in talios uenit. ad mensam ductus est; Dūq̄ pater familias. ex humilitatis consuetudine. a quā uell & in manibus fundere. conuersus urceum accepit. sed repente eum in cuius manibus aqua fundere uoluerat non inuenit; Cūq̄ hoc factum secum ipse miraretur. eadem nocte ei dñs p̄ uisionem dixit; Ceteris diebus. me in membris meis. hesternis autem membris meis suscepisti; Ecce in iudicium ueniens dicit; Quod uni ex minimis meis fecistis. mihi fecistis. Ecce ante iudicium cum pro membris suis suscipitur. susceptores suos etiam pro semetipsum requirit. & nos tamen ad hospitalitatis gratiam pigri sumus; Pensate fr̄s. quanta hospitalitatis

1879
uirtus sit. Ad mensas uras & pms suscipite. ut uos ab ipso
suscipi ad xna conuiuia ualeatis; strebe
temodo pegrino & pō hospitiū. ut uos in iudicio

non quasi pegrinos nesciat. sed ut p prios recipiat ad regnū;

LEC SCI EVANG SCDON IOHANNĒ.

Nill tēpr.

Manifestauit se in s^{teru} discipulis suis ad mare tiberia .l.

dis. manifestauit autē sic. Erant simul simon petrus

& thomas q' d'r didim'. & nathanael q' erat achana galilea. & filii zebedee
& alii ex discipulis ei' duo; T' reliq'. Omelia 66

LECTIO SCI euanglii quemodo in uir' aurib' lecta ē

f'is mei questione animum pulsat. sed pulsatione

sua uim discretionis indicat; Queri & enim potest

cur p'rus qui piscator ante conuersionē fuit post con

uersionē ad piscationē rediit. & cū ueritas dicit. nemo

mittens manū suam in arxerū & aspiciens retro ap'us ē

regno di. cū repetit quod reliquid; Sed si uirtus dis

cretionis inspicit' cicius uidetur quia mirū nego

tium quod ante conuersionē sine peccato exiit. hoc

etiā post conuersionē repetere culpa non fuit; nā pis

catorē petrū. matheum ū thelonearium scim'; et post

conuersionē ad piscationē p'rus rediit. matheus ū ad

thelonei negotiū non rediit. Quia et aliud uicū p'pis

cationē querere. aliud thelonei lucris pecunas auge

re; Sunt autē pleraq' negotia que sine peccatis exhi

berantur aut nullatenus possunt; Que ergo ad pec

catū

implicare ad hæc necesse est ut post conuersionem animi
 non recurrat; Quæri etiam potest cur discipulis in mari
 laborantibus post resurrectionem suam dominus in litore staret quod
 ante resurrectionem coram discipulis in fluctibus maris am-
 bulauit; Cuius reiratio festine cognoscitur supra que
 tunc in eam causa pensetur; Qui de tem mare nisi fient se-
 culum signat quod se causarum tumultibus et in dissona
 corruptibilis inlidit. Quid pro soliditate litoris nisi illa perpe-
 tuitas quietis æternæ figurat. Quia igitur discipuli adhuc fluc-
 tibus mortalitatis uitæ merant in mari laborabant. Quia autem
 redemptor noster iam corruptionis carnis excesserat post re-
 surrectionem suam in litore stabat. Ac si ipsum resurrectionis
 suæ misterium rebus discipulis loqueretur dicens; In mari non appa-
 reo quia uobiscum in perturbationis fluctibus
 non sum; hinc est quod alio in loco post resurrectionem suam
 eisdem discipulis dicit; hæc sunt uerba que locutus sum ad
 uos cum adhuc essem uobiscum. Neque enim cum ipsis non erat
 quibus presens corporaliter apparebat; sed tamen iam se esse
 cum ipsis denegat a quorum mortali corpore carnis immor-
 talitate distabat. Quod illuc cum ipsis positus fateatur non
 se esse cum ipsis hoc quoque hic sit uerborum indicat cum ad-
 huc nauigantibus esse se in litore demonstrat; facta est uero dis-
 cipulis piscationis magna difficultas ut magistro uemen-
 te fieret ammirationis magna sublimitas; Qui per octiduum
 mittite in dexteram nauigare et in uenietis. His in scō
 eulio legitur quia dominus iussit ut ad piscandum retia mitterent.

ante passionē uidelicet & post resurrectionē; Sed prius
quā redemptor n̄r. pateret & resurgeret. mitti quidē
rete ad piscandū iubet. sed utrū in dexterā an in sinis
trā mitti debuissent non iubet; post resurrectionē uero
discipulis apparet. mitti rete in dexterā iubet; In illa
piscatione tantū capti sunt. ut retia tū perentur. in
ista autē & multi capti sunt. ut retia rupta non sunt.
Quis uero nesciat bonos dextera & malos in sinistra figu
rari. Illa ergo piscatio in qua specialiter in qua parte
mitti rete debeat non iubetur. p̄ sentē ecclesiā designa
uit. que bonos simul & malos colligit. nec eligit quos trahat.
quia & quos eligere possit ignorat. Haec autē piscatio
post dñi resurrectionē facta. in solā dexterā missa ē.
quia ad uidendā claritatis eius gloriā. sola electorū
ecclesia p̄tingit. que de sinistro opere nil habebit. In
illa piscatione. p̄ multitudinē pisciū rete tū pitur.
quia nunc ad confessionē fidei. etiā cū electis re probi
tanti intrant. qui ipsā quoq. ecclesiā heresib. sciudant.
In ista uero piscatione. & multi pisces & magni capiunt.
& rete non rumpit. q̄ scā electorū ecclesia. in con
tina auctoritatis sui pace requiescent. nullas iā dissensio
nib. dilaniatur. Captis autē tā magnis piscib. ascen
dit simon petrus & traxit rete in terrā; Iā credo quod uerā
caritas aduertit. Quid ē qđ petrus rete ad terrā trahit.
Ipsi quoq. scā ecclesia ē cōmissa. ipsi specialiter dicit.
Simon iohannis a mar me. pasce oues meas; Quod ergo

postmodum aperitur in uoce. Hoc nunc signatur in opere,
quia igitur p̄dicator ecclesie in fluctibus mundi fluctat; separatur.
Nimirum necesse est. ut recte plenum piscibus. petrus ad terra
ducat; Ipse enim pisces ad soliditate litoreis pertrahit. quia scē
p̄dicationis uoce. stabilitate eterne glorie fidelibus ostendit;
Hoc ergo uerbis. hoc epistolis. hoc agit cotidie miraculorum sig
nis; Quoties p̄ eum ad amore quietis eterne conuertimur.
quoties a terrenarum rerum tumultibus separamur. Quid aliud. qua
nisi intrare. te fidei pisces ad litus trahimur. Sed cum recte
magis piscibus plenum dicitur. additur. & quantissimilicet c. l. iii.
A magno mysterio numerus non uacat. sed intentos uos tanta
mysterii profunditas expectat; Neque enim quantitatis su
ma. sollerter euangelista exprimeret. nisi hanc sacra
mento plenam esse iudicasset; Scitis namque quod in testa
mento ueteri. omnis operatio p̄de calogi mandata p̄cipit.
In nouo autem eiusdem operationis uirtus. p̄ septem forme gratiam sc̄i
spiritus multiplicatis fidelibus datur; Quē p̄pheta denunciatis
dicit; Sp̄s sapientie & intellectus. sp̄s consilii & fortitudinis. sp̄s
scientie & pietatis. & repleat eum sp̄s amoris dñi; Sed ille in hoc
sp̄u operationē p̄cipit. qui fidē trinitatis agnoscat. ut & patre
& filium. & eundem sp̄m sem̄ unus uirtutis credat. unus sub
stantie eē fateat; Quia igitur septē que superius dixim. p̄no
uum testamentū. latius data sunt. Decē uero per uetus p̄cepta. om
nis nra uirtus & operatio. p̄ x̄ & septē potest plene comprehendī;
Quocirca ergo per trigonum decē & septē. & ueniunt. quin
quaginta unum. qui profecto numerus a magno mysterio

non uacat. quia in testamento ueteri legitur. quodamuis
 quinquagesimū tubelēus uocari iussus ē. In quo uidelicet
 cunctus populus ab omni operatione quiesceret; Dicitur
 quippe unū non potest. ubi enim scissura diuisionis ē. uera
 requies non ē. Sed uera requies in unitate ē. Ducamus er
 go per trigonū quinquaginta & unū. & fiunt centū quinqu
 ginta tres. Quia igitur & omnis nrā uirtus & operatio in fide
 trinitatis exhibita. ad requiē tendit. & septē & decē cer
 duemus. ut ad quinquaginta & unū uenire debeamus;
 & uera nrā requies tunc ē. cum ipsam iam claritatē trinita
 tis agnoscam. quam in unitate diuinitatis eē tenem. quinqu
 ginta & unū ter ducim. & electorū summam in super na patria
 quasi centum quinquaginta & trium piscium numerum te
 nem; Post resurrectionē ergo dñi missum rete dignū fuit.
 ut tot pisces caperet. Quos solummodo electos ciues super
 ne patrie designarent; Inter hec uero & hesternā scī etu
 lectio. & hodierna nos ammonet. ut uigilanter debeamus
 inspicere. Cur dñs & redēptor noster post resurrectionē
 pisce assum legitur comedisse. non enī uacat amysterio. quod
 iterat in facto. In hac & enim lectione panē & assum piscem.
 In illa uero que est et nocte lecta ē. cum assū pisce etiam fa
 uum mellis comedit; Quid autē siquē redimim piscem
 assum. nisi ipsum mediatorē di & hominum. passum ipse
 enim latēte dignatus in aquis generis humani. capri uoluit
 laqueo mortis nrē. & quasi tribulatione assatus ē. tempore
 passionis suę; Sed quis piscis assus fieri dignatus est

in passione. fauus mellis nobis extitit in resurrectione. an qui in pisce asso figurari uoluit. tribulationem passionis suae. in fauo mellis utramque naturam exprimere uoluit personae suae. Fauus quippe in cerae meluero in cerae diuinita in humanitate. Quod ab hac quoque lectione non discrepat. nam pisce comedit & pane; qui enim assari ut piscis potuit. ex humanitate. pane nos reficit. ex diuinitate. Quia ego sum panis uiuus. qui de celo descendi; Assum ergo piscem comedit & pane. ut ipso suo cibo nobis ostenderet. quia & passionem ex nostra humanitate percipit. & refectio nem nostram ex sua diuinitate percipit; Quod si uigilanter inspicimus nobis quoque qualiter ad imitandum congruat uideamus. Sic enim sua redemptor noster indicat. ut imitationis suae sequentibus sternat. Ecce in cibo suo dominus noster. pisci asso coniungere fauum uoluit. quia uidelicet illos in suo corpore ad eternam quietem suscipit. Qui dum hic tribulationes pro deo sentiunt. ab amore interne dulcedinis non recedunt; Cum asso pisce fauus sumitur. quod qui hic afflictionem perueniunt suscipiunt. illic dulcedine uera faciunt; Notandum quoque quod ultimum conuiuium dominus cum septem discipulis habuisse describit. petrus namque & thomas nachana hel filius zebeder. & alii ex discipulis duo. in eo fuisse memorantur; Cur cum septem discipulis ultimum conuiuium celebrat. nisi quod eos tantummodo qui septiformi gratia spiritus sancti pleni sunt. futuros secum in eterna refectioe denunciatur.

septē quo q̄ dieb. omne hoc tēpus euoluitur. & se-
 pe septē nationum numero p̄fectio designatur; Iller-
 go ultimo conuiuio de p̄sentia ueritatis epulantur.
 qui nunc p̄fectionis studio terrena transcendunt.
 quos mundi huius amor alligat. Quib. & sunt cūq. p̄
 temptamenta obstruunt. cepta tamen eorū desi-
 deria n̄ recundit. De hoc extremo conuiuio alias p̄
 iohannē dicit. Beati qui ad cenā nuptialē agni uo-
 cati sunt; Idcirco enī non ad prandiu. sed ad cenā uo-
 catos narrat. quia nimirū in fine diei conuiuū cena
 ē; Qui ergo finito p̄sentis uite tēpore. ad refectio-
 nē sup̄ne contēplationis ueniunt. non ad agni prandiu
 sed ad cenā uocant; Que uidelicet cena hoc ultimo con-
 uiuio exprimitur. cū septē discipuli ad esse memo-
 rantur. qui illos ut diximus tunc in æterna refec-
 tione reparat. qui plenū nunc septiformis gratiæ
 in amorē sp̄s anhelant; Nec ergo uobiscum fr̄s
 agite huius spiritus repleti p̄sentia desiderate. quod uos
 sequi in futuro possit ex p̄sentia perpendite; Pensate si hoc
 sp̄s plene estis. & noscitis. si ad illud conuiuium peruenire
 ualeatis; Quisquis ille ē namque. quē nunc spiritus iste
 non reparat. profecto ab illa æterna conuiu refectio-
 ne re-
 tunat; Memento te quid de eodē sp̄s paulus dicat. Si quis
 sp̄m xp̄i non habet. hic non ē eius; Quasi titulus quidā
 diuine possessionis. iste sp̄s amoris, nū quidna sp̄m xp̄i
 habet. is cuius mentē odia dissipant. elatio inflat.

ipsa usq; ad diuisionē mentis exasperat. auaricia
cruciat. luxuria eneruat. Pensate quid sit sp̄s
xpi. p̄fecto ille qui facit amicos & inimicos diligi-
ter rona⁺ despici. pro celestib. estuari. carnē prop-
ter uitia conceri. mentē a concupiscentiis frenari;
Si ergo uultis uis cognoscere possessionis dī. p̄sonā
p̄pendite possessoris uiri. Ecce enī quod diximus uo-
ce ueridica paulus clamat; Siquis sp̄m xpi n̄ habet.
hic non ē eius; Ac si aperce dicat; Qui nunc dō in ha-
bitante non regit. de diuine claritatis specie. post
modū n̄ letabitur; Sed nos camen ad haec quae dic-
ta sunt infirmamur. nec dū culmen p̄fectionis
attingimus. In uia dī cotidie scī desiderii gressus po-
nimus; Consolatur nos ueritas. que propter psal-
mistā dicit; P̄fectū meū uiderunt oculi tui. In li-
bro tuo om̄s scribent. Non omnino erit nobis noxia
nra ip̄fectio. si uidi tenere constituti. & transacta
non respicimus. & ad ea que restant transire festinem;
Nā qui in p̄fecto r̄ desideria dignanter inflāmat.
Haec quandoq; & ad p̄fectionē roborat. p̄ dñm nr̄m ih̄m
xpm̄ filium unigenitum. qui tecū uiuit & regnat d̄ in secula seculorū
LECTIO SCĪ EUVANGELII SC̄D̄M IOHANNEM.

In illo tempore maria stabat ad monumentū foris
plorans. ¶ Tūc uero ergo fletu inclinauit se. & prospexit in
monumentū. & uidit duos angelos in albis sedentes unum

ad caput & unum ad pedes. ubi positum fuerat corpus
 ihu; Dicunt illi; mulier quid ploras? dicit eis; quia tile
 runt dnm meum. & nescio ubi posuerunt eu; Hec eu audisse;
 conuersa e retrorsum. & uidit ihm stante. & non sciebat
 quia ihc e. Dicitenhe; Mulier quid ploras? que queres. illa eas
 timans quia hortulanus e. Dicit ei; Dne sicus sustulisti eum. dicit
 mihi ubi posuisti eum. & ego eum tolla; Dicit enhe; Maria
 conuersa illa dicit ei; Rabbom quod e bruce dicitur magister.
 Dicit enhe; Nolime tangere. nondum enim ascendi ad pa
 tre meum; Uade aut ad frs meos & dices; Ascendo ad patre
 meum & ad patre uesterum. & dnm meum & dnm uestrum; Uenit
 maria magdalena adnuncians discipulis. quidi dnm.
 & haec dixit mihi;

OMELLA SCI GREGORII PAPAE
 DE ENDEM LECTIOHE;

Maria magdalena que fuerat in ciuitate peccatrix
 amando ueritate. lauat lacrimis maculas criminis.
 & uox ueritatis implet quadicte; Dimissa sunt ei peccata
 multa. quo dilexit multu; Que enim prius frigida peccan
 do remanserat. postmodum amando fortiter ardebat; Na p qua
 uenit admonumentum. ibique corp dnm non inuenit. subla
 tum credidit. atq; discipulis nunciauit; Qui uenientes in clert.
 atq; ita e ut mulier dixerat crediderunt. Et de eis protin scriptu
 tum e; Abierunt ergo discipuli ad sem & ipsos; Ac deinde sub
 iungitur; Maria aut stabat ad monumentu foris plorans;
 Quia in re pensandum e. huius mulieris mentem quan
 ta uis amoris accendebat. que a monumento dnm etiam discer

pulis recedentibus non recēbat; Exquirebat quē non inuen-
erat: flebat inquirendo & amoris sui igne succensa.
eius quē ablatum credidit ardebat desiderio; Unde conti-
git ut eum tunc sola uideret que remansit ut quēreret
quia mirum uirtus boni operis perseverantia ē. Et
uocē ueritatis dicitur; Qui autē perseverauerit usq; in fi-
nē. hic saluus erit. & p̄ dicto legis iubetur cauda hostiē

.II. in sacrificio offerri; In ^{cepto} ^{cau} tunicā quippe ē finis corporis;
& bene ille immolat quī sacrificium boni operis usq;
ad finē debite p̄ducit actionis; Hic ioseph inter reli-
quos fr̄s talā rē tunicam habuisse describit; Tunica
quippe usq; ad talum ē. opus bonum usque ad consumma-
tionē; Sed maria cū fleret. inclinavit se & prospexit in mo-
numentum; Certe iam monumentum uiderat uacuum
iā sublātū dñm nunciat; Quid ē quod se iterū inclina-
uit. iterū uidere desiderat. sed amanti semel aspexisse
non sufficit. quia uis amoris intentionē multiplicat
inquisitionis; Quasiur igit̄ prius & minime inuenit p̄ se-
uerant ut quēreret unde contigit ut inueniret!

.III. Actūq; ē ut desideria dilata crescerent & crescentia
caperent quod inuenissent; Hinc ē enī quod de eo
de ecclesie sponso in canticis canticorū dixit;
In lectulo meo p̄ noctes quesiui quē dilexit anima
mea. quesiui illū & non inueni; Surgā & circu-
ibo ciuitatē. pulcos & plateas quērā quē dilexit
anima mea; Que defectū quoq; inuentionis

ingemnat dicens; Que siui illū & non inueni; Sed quia
 diu inuentio non elongat; si inquisitio non desistat
 adiungit; Inuenerunt me uigiles qui eus eo diunt
 ciuitatē; Nūquē dilexit anima mea audire; paululū
 cū p̄transisse eos; inueni quē dilexit anima mea; Di
 lectū nāq̄ in lectulo querimus; quando in p̄sentis uitae
 aliquantulare quie; redemptoris nr̄i desiderio suspira
 mus; Per noctē querimus; quia & si iā in illo mens ui
 gilat; tamen adhuc oculus caligat; Sed qui dilectū suū
 non inuenit; restat ut surgat; ciuitatē circueat; id est
 sc̄m ecclesiā; electorū mente & inquisitione p̄currat;
 Per uicos eū & plateas querat; id ē p̄ angusta & lata gradi
 entes aspiciat; ut si qua in eis inuenire ualeat eius uestigia
 & querat; quia sunt non nulli etiā uite secularis; qui in
 tandū aliquid habeant de actione uitae; Querentes h̄ nos
 uigiles inueniunt qui custodiunt ciuitatē; q̄ sc̄i patres
 qui ecclesiā & sc̄atū custodiunt; bonis nr̄is studiis occurrunt
 ut suo uel uerbo uel scripto nos doceant; Quos cū paululū
 p̄transimus; inuenimus quē diligimus; quia redemptor
 nr̄ & si humilitate homo inter homines; diuinitate
 tamen sup̄ homines fuit; Cū ergo transeuntur uigiles
 dilectus inuenitur; quia cū prophetas & ap̄tos infra
 ipsū eē conspiciamus; illū qui natura d̄s ē; esse sup̄ homi
 nes consideramus; Prius ergo inueniendus queritur;
 ut post inuentus; feliciter teneatur; Sc̄a enī deinde
 ria uel p̄d̄imus; dilatione crescunt; Si autē dilacione

WMM

deficiunt. desideria non fuerunt; Hoc amore ar sit.
quisquis ad ueritatē ptingere potuit; hinc nāq; ^{David} **Dauid**;
Sicut anima mea addm̄ unū. quando ueniā & appa
rebo. ante faciē di; hinc nos am monet dicens; Querite
faciē eius semp; hinc propheta ait; Anima mea
desiderauit te in nocte. sed & spū meo in precordi
is meis. de mane uigilabo ad te; hinc ei iterū ecclesia
in canticis cantico rū dicit; Uulnerata caritate ego sū.
luscū quippe ē. ut ex uisione medici ptingat ad salutem
que p aestū eius desiderii uulnus amoris portat in pec
tore; hinc rursū ait; Anima mea liquefacta ē ut locu
tū; Mens nāq; hominis conditoris in specie non querentis
male dicitur. quia in semetipsa remanet frigida; At siat
dere iam ex desiderio cepit adsequendū quē diligit li
quefacta per ignē amoris currit. fit desiderio ancilla
ulescunt in seculo cuncta que placebant nilē quod ex
tra conditorē libeat; & que prius delectabant animū.
fiunt postmodū uehementer onerosa; nil eius meta
cia consolatur. quousq; adhuc qui desideratur n̄ aspi
cit; Mer & mens. lux ipsa fastidiosa ē; Talisq; igne
in mente decoquitur rubigo culpe. & succensus
animus quasi aurē more quia p uisū speciē pdidit.
p incendiu clarescit; Ista itaq; que sic amat que se
ad inuicem quod p spexerat iterū inclinat.
uideamus quo fructu uis amoris in ea germinat
opus inquisitionis; sequitur; Vidite duos anglos

84 85
in albis sedentes. unū ad caput. & unū ad pedes. ubi po-
sitū fuerat corpus ihū; Quid ē quod in loco dominici
corporis duo angeli uidentur. unus ad caput. atq. alius
ad pedes sedens. nisi quod Latina lingua anglis nuntius schei-
tur. & ille ex passione sua nuntiandus erat. qui & dñs ē ante
secula. & homo in fine seculorū. Quasi ad caput sedet
angelus. cū per apostolos p̄dicatur. quia in princi-
pio erat uerbū. & uerbū erat apud dñm. & dñs erat uerbū.
Et quasi ad pedes sedet angelus cū dicitur. & uerbū caro fac-
tū ē. & habitauit in nobis; Possumus etiā p̄ duos angelos
duo testamenta cognoscere. unū prius & aliud sequens; Qui
uidelicet angeli p̄ locū dominici corporis sibi met sunt con-
iuncti. quia nimirū utraq. testamenta. dū pari sensu in-
carnatū & mortuū. ac resurrexisset dñm nuntiant.
quasi testamentū prius ad caput. & testamentū poste-
rius ad pedes sedet; Unde & duo cherubin que p̄ propitiato-
riū tegunt. sese inuicē aspiciunt. uersis uultibus in p̄-
pitiatoriū; Cherubin quippe plenitudo scientiæ di-
citur; Et quid p̄ duo cherubin. nisi utraq. testamenta
signantur. quid uero p̄ propitiatoriū. nisi incarnat⁹
dñs figuratur. de quo iohannes ait; Ipse ē propitiatio p̄
peccatis nr̄is; & dū testamentū uetus hoc fiendū denun-
ciat. quod testamentū nouū de dño factū clamat. quasi
utraq. cherubin se inuicē aspiciunt. dū uultus in propi-
tatoriū uertunt. quia dū inter se positū incarnatum

dnm uident. a suo aspectu non discrete parte. que dispensa-
tionis eius misteriu concorditer narrant; Requiritur ma-
ria angu dicentes; Mulier quid ploras. & dicit eis; Quia
tulerunt dnm meum a monumento. & nescio ubi posuerit
eu; Ipsa naq. sacra eloquia. que in nos lacrimas amoris
excitant. easde lacrimas consolantur. du nobis promit-
tunt redemptoris nri specie; Sed notandu iuxta histori-
am e. quod mulier non ait tulerit corpus dni mei
sed tulerunt dnm meum; Usus naq. sacri eloqui e. ut ali-
quando ex parte totu. aliquando uero ex toto parte sig-
nificet; Ex parte & em totu significat. sicut & de iacob
scriptu e. Qui descendit iacob in egyptu manum ab-
septua ginta; Neq. em in egyptu anime sine corpore
descenderunt. sed sola anima totus homo signat.
q. ex parte totu exprimitur; Et solu dominicu corpus
iacuere in monumento. & maria non corpus dni
sed sublatu dnm querebat. uidelicet ex toto de signans
parte; Hec eu dixisset. conuersa retrorsu uidit ihm
stante. & nesciebat quia ihm esset; Notandu quod maria
que adhuc de dni resurrectione dubitabat retrorsu
conuersa e. ut uideret ihm. quia uidelicet p eandem
dubitatione sua quasi terga in dni facie miserat. que-
re sur rexisse minime credebat; Sed quia amat &
dubitet. uidebat an agnoscebat. eu illi & amor
ostendebat. & dubietas abscondebat; Cuius adhuc
ignominia exprimitur eu ^{sub} inferitur; Et nesciebat quia

ih̄s esset; Qui dicit ei; Mulier quid ploras. quē queris. Iteratur
doloris causā ut augeatur desiderium. quatenus nominaret quē que-
reret. in amore eius ardentius aestuaret; Illa existimans. quia
hortolanus esset. dicit ei; Dñe. situ susculisti eū. dicit mihi ubi
posuisti eū. et ego eū tollā. For sitan nec errando hec mulier erra-
uit. quē ih̄m hortolanū eē credidit; Annon ei spiritualiter hor-
tolanus erat. qui in pectore eius p̄ amoris sui semina uirtutū ui-
rentia plantabat. Sed quid ē quod uiso eo quē hortolanū credi-
dit. cui necdū dix erat quē querebat ait. Dñe. situ susculisti eū.
Quasi si iā de eo dixisset ex cuius desiderio plangeret eū dicit quē non
dixerat; Sed uis amoris hoc agere solet in animo. ut quē ipse semper co-
gitat. nullū aliū credat ignorare; Recte & hec mulier quē querit
non dicit. et tamen dicit situ susculisti eū. quia alteri non putat
incognitū. quē ipsa continuo plangit desiderio; Dicit ei ih̄s; Maria;
Postquā eā cōmuni uocabulo appellauit. ex sexu & agnitus non ē.
uocat ex nomine; Ac si aperte dicat; Recognosce eū. a quo cognos-
ceris; Perfecto quoq; uiro dicit. nouite ex nomine; Quia homo
commune omnium nostrū uocabulū ē. moyses uero propriū.
cui recte dicitur. q̄ ex nomine scit; Ac si aperte dñs dicat; Non
te generaliter ut ceteros. sed specialiter scio; Maria ergo q̄
uocatur ex nomine. recognosceit auctore. atq; eū p̄tinus rabboni.
id ē magistrū uocat; Quia & ipse qui querebatur exterius. et ipse
qui eam interiorius ut quereret. docebat; Iam uero ab euangelista n̄
subditur. quid mulier fecerit. sed ex eo innuitur quod audiuit. cui

dicitur. nolime tangere. nondū enī ascendi ad patrē meū; In his namq̄ uerbis ostenditur. quod maria amplecti uoluit eius uestigia quē recognouit; Sed ei magister dicit. nolime tangere. non quia post resurrectionē dñs tactū tenuit feminarū. cū de diab. ad sepulchrū eius scriptū sit. Accesserunt & tenuerunt pedes eius; Sed cur tangi non debeat. ratio quoq̄ addit̄ cū subinfert̄; Nondū enī ascendi ad patrē meū; In corde & enī nrō tunc ih̄c. ascendit ad patrē. cū equalis credit̄ patri; Nam quisquis eū aequalē patri non credit. adhuc in eius pectore. ad patrē non ascendit dñs; Ille enī ih̄m ueraciter tangit. qui patri filiū cōternū credit; In corde & enī pauli iam ad patrē ih̄c. ascenderat. cū is dē paulus dicebat; Qui cū in forma di esset. non rapinā arbitrat̄ esse se aequalē dō; Unde iohannes quoq̄. redemptorē nostrū. manu fidei tetigit qui ait; In principio erat uerbu. & uerbu erat apud dñm. & dñs erat uerbu; Omnia p̄ ipsū facta sunt; Tangit ergo dñm qui eū patri æternitate substantiæ aequalē credit; Sed fortasse aliquis tacita quęstione pulsatur. quomodo filius patri esse aequalis possit; Quam in re humana natura quod admirando cōprehendere non ualeat. refert. ut hoc sibi esse credibile ex admiratione alia sciāt; habet namq̄ quod adhuc sibi sub breuitate respondeat; Constat enī q̄ ipse creauit matrē. in cuius uirgineo utero. ex humanitate crearet̄; Quid igitur mirū si equalis est patri. qui prior ē matri paulo quoq̄. attestante didicimus xpm dī uirtutē & dī sapientiam; Qui ergo filiū minorē putat. patri specialiter derogat cuius sapientiā esse ei aequalē fatetur; Quis etenim homo potens. æquanimiter ferret. si quis eidiceret. magnus quidē esset. tamen sapientia tua te minor ē. ipse quoq̄ dñs dicit. Ego & pater

unū sumus; Sed rur suscit. pater maior me ē; De quo etiā scriptū ē. quia
 subdituserat parentib. suis; Quid ergo mirū. si ex humanitate sua minorē
 se patri asserit in celo. ex qua subiecerat etiā parentibus in terra. ex qua
 humanitate nunc marie dicitur; Vade ad fratres meos & dic eis; Ascendo
 ad patre meū & patre uesterū. ad dñm meū & dñm uesterū; Cū meū dicat &
 uesterū. Cur non communiter dicit nr̄m. sed distincte loquens indicat. quia
 eundem patre et dñm ^{dis} similiter habet ipse quā nos; Ascendo ad patre meū
 uidelicet per naturā & patre uesterū p̄ gratiam. ad dñm meū quia descendi.
 ad dñm uesterū quia ascendis; Quia enī et ego homo. dñs mihi ē. quia uos
 a errore liberati dñs est uobis; Distincte ergo mihi pater & dñs ē. quia quem
 ante secula dñm genuit. hominē in fine seculorū meū creauit; Venit
 maria magdalena adnunciāns discipulis quia uidi dñm. & hec dixit
 mihi; Ecce humani generis culpa ibi absert dicitur unde peccat; Quia
 enī in paradiso mulier p̄ p̄m̄ auit uiro mortē. a sepulchro mulier uiris
 adnunciat uitā et dicta sui uiuificatoris narrat. que mori feris serpen
 tis uerba narra uerat; Ac si humano generi non uerbis dñs. sed rebus
 dicat. De qua manu uobis in latus ē potus mortis. de ipsa suscipite
 poculū uitę; Hec de expositione lectionis euangelicę succincte
 transeurrim. nunc opitulante eodē de quo loquimur dño. & re
 surrectionis eius gloriā & pietatis uiscera consideremus; Cuius enī
 a morte uoluit surgere. nentia diu anima in infidelitatis morte
 remaneret; Unde bene quoq. p̄ psalmistā dicitur; De torrente in
 uia bibit. propter ea exaltauit caput; In humano quippe genere
 ab ipso mundi initio torrentis mortis effluxerat. Sed de hoc torrente
 dñs in uia bibit. quia mortē in transitu gustauit. atq. ideo exaltauit

capit: quia hoc quod moriendo in sepulchro posuit: surgendo super
anglos eleuauit: et inde antiquū hostē in eternū perculit: unde seu-
re contra se manus persequentium temporaliter permisit; Quod aperte
dñs beato iob indicat dicens: Nū quid capies Leuiathan amo-
pleuiathan quippe quod additamentū corū dicitur. Cetus ille deu-
orator humani generis designat. Quidū se diuinitatē homi-
ni addere spondit: immortalitatē sustulit; qui pro uariatio-
nis quoque culpā quā primo homini propter nauit: dū se sequentibus
pessima persuasione multiplicat: penas eis sine cessatione coacer-
uat. In amo autē esca ostendit: aculeus occultatur. hunc ergo pat-
omps amo cepit: quia ad mortē illius unigenitū filiū incarnatū
misit: in quo & caro passibilis uideri possit: & diuinitas impassibilis
uideri non possit; Cūque meo serpente per manus persequentium esca
corporis momordit: diuinitatis illū aculeus perforauit; Si uero
eū in miraculis dñi cognouerat: sed de cognitione sua ad dubita-
tionē cecidit. Quando hunc passibile uidit: quasi amiserit ergo
fauces glutientis tenuit. Dū in illo esca carnis patuit quā deu-
orator appeteret: & diuinitas passionis tempore latuit que necaret;
In amo eius incarnationis captus ē: quia dū in illo appetit esca
corporis: transfixus ē aculeo diuinitatis; Ibi quippe inerat hu-
manitas: que ad se deuoratorē deduceret. Ibi diuinitas que perfora-
ret: ibi apta infirmitas que proocaret: ibi occulta uirtus que
raptoris faucē transfigeret. In amo igitur captus ē: quia inde in-
terit unde momordit: & quos iure tenebat mortales perdidit:
quia eū in quo ius non habuit: mortē appetere: immortalem

presumpsit. Hinc est etiam quod hęc ipsa de qua loquimur maria
 uiuit. quia ille per humano genere qui morti nihil debebat occubu-
 it. hinc est quod nos cotidie ad uitam post culpas reuertimur. quia
 ad penam nostram conditor sine culpa descendit. Ecce iam antiquus hos-
 tis ea que de humano genere ceperat spolia amisit. sub plantationis
 sue uictorię perdidit. cotidie peccatores ad uitam re deunt. cotidie
 de eius faucibus re demptoris manum apimur. Unde bene quoque
 ad beatum iob uoce dominica iterum dicit. *Nix armilla per fora-*
bis maxillam eius. Ar milla ubi ponitur ambiendo confringit.
 Quid igitur per armillam nisi circum plectens nos diuina misericordia
 designatur. que leuiathan istius maxillam perforat. dum nobis post
 perpetrata que prohibuit adhuc penitentię re medium ostendit. Ar
 milla dominus perforat maxillam leuiathan. quia ineffabili misericor-
 dię sue potentia sic malitię antiqui hostis obstat. ut aliquan-
 do eos etiam quos iam cepit amittat. & quasi ab ore illius cadant.
 qui post perpetratas culpas ad innocentiam redeant. Quis enim
 ore illius semel raptus maxillam eius euaderet. si perforata non esset.
 Annon more petrum tenuit cum negauit. An non more dauid tenuit
 cum intantem se luxurie uoragine mersit. sed dum ad uitam uterque
 per penitentiam rediit. leuiathan iste eos aliquo modo quasi per max-
 ille sue foramen amisit. Per foramen ergo maxille ab ore eius
 subtracti sunt. qui post perpetratiōem tantę nequitię penitendo
 redierunt. Quis autem hominum leuiathan istius os euadat. ut in-
 licita nulla committat. sed hinc cognoscimus quantum redemp-
 tori humani generis debitor es sumus. qui non solum nos morte

Leuiathan ire prohibuit. sed amore etiã redire concessit. quispe pecca-
tori non abstulit. quia maxillã eius ut euadendi uia tribuit pfora-
uit. ut saltem post mortem fugiat. qui incautus prius cauere noluit
nemorderet. Ubiq. ergo nobis occurrit supna medicina. que & dedit
homini precepta ne peccet. & tamen peccanti dedit ^{me}redia. ne despe-
ret. Unde cauendu sumo perẽ. ne quis delectatione peccati leuia-
than istius ore rapiat. & tamen si apertus fuerit non desperet. Quia
si peccatũ pfecte lugeat. adhuc foramen in maxilla eius inuenit. p qd
euadat. Adest testis diuine misericordie. hæc ipsa de qua loquimur
maria. De qua phariseus dupietatis fontẽ uellet abstruere. dicebat.
Hic si eet ppheta sciret utiq. que & qualis e mulier que tangit eũ
quia peccatrix e. Sed lauit lacrimis maculas cordis & corporis. Et
redemptoris sui uestigia tetigit. que sua itinera praua dereliquit.
Sedebat ad pedes ihu. uerbuq. de ore illius audiebat. uiuenti ad-
heserat. mortuũ querebat. uiuentẽ reperit. quẽ mortuũ quesi-
uit. tantũq. apud eũ locũ gratie inuenit. ut hunc ipsis quoq. aplis
eius uidelicet nunciis ipsa nunciaret. Quid itaq. fratres. quid in
hac re debemus aspicere. nisi immensam misericordiam conditoris nri.
qui nobis uelut in signo ad exemplũ posuit. eos quos p penitentiam
uiuere post lapsũ fecit. perpendo & eni petru. considero latrone.
aspicio zacheũ. Intueor maria. & nihil in eis aliud uideo. nisi ante
nos oculos posita spei & penitentie exempla. fortasse eni infide-
lapsus e aliquis. aspiciat petru qui amare fleuit quod dante nega-
uerat. Alius contra proximu suũ in malitia crudelitatis exarsit. aspi-
ciat latrone qui in ipso mortis articulo ad uite premia penitendo

peruenit; Alius auaritię & sub anhelans aliena diripuit aspiciat
zacheu. qui siquid alicui abstulit. quadruplũ reddidit; Alius libi
dinis igne succensus carnis munditiã pdidit. aspiciat maria. que
in se amore carnis igne diuini amoris excoxit; Ecce omps ds ubiq
oculis nr̄is quos imitari debeamus obiecit. ubiq. exempla suam
miseri cordię opponit; Mala ergo iã displiceant uel expta; liben
ter obliuiscit̄ omps ds quod nocentes fuimus. paratus ẽ peni
tentiã nr̄am nobis ad innocentia deputare. Inquinati post aquas
salutis renascamur ex lacrimis. itaq. iuxta primi pastoris uocẽ.
sicut modo geniti infantes lac concupiscite; Redite paruuli filii
ad sinũ matris ur̄ę. æternę sapientię fugite. Larga ubera pietatis
di. transacta plangite. imminentiã deuitate; Redemptor nr̄ momen
taneos fletus nr̄os æterno consolabit̄ gaudio. qui uiuit & regnat
cũ patre in unitate sp̄s sc̄i ds p̄ omnia scla setoꝝ. LEC S̄CI EVAN

GE LII. SECVNDVM IOHANNEM.

In illo temp̄. Cũ sero factũ eẽt una sabbatorũ & fore sessent
clausẽ ubierant discipuli congregati propter metũ iudeoꝝ.
uenit ih̄s & stetit in medio eorũ. & dixit eis. Pax uobis. ^{Eccl̄a} Et cũ hoc dix
isset. ostendit eis manus et latus; Gausisunt ergo discipuli in s̄dño;

P R I M A L ectionis huius euangelicę. O. M E N T I A B E A T I
questio animũ pulsãt. GREGORII P A P E. DE A D I. L ectione.
quomodo post resurrectionẽ corpus dominicũ uerũ fuit. quod
clausis ianuis ad discipulos ingredi potuit; Sed sciendũ nobis est
quod diuina operatio. si ratione cõprehendit̄. non ẽ ammirabilis.
nec fides habet meritũ. cui humana ratio prebet experimentũ;

Sed hæc ipsa redemptoris nri opera quæ ex semet ipsis cõprehendi
nequaquã possunt ex alia eius operatione pensanda sunt ut rebus
mirabilib. fidẽ p̃beant facta mirabiliora; Illud enĩ corpus dñi intra
uit a discipulos clausis ianuis quod uidelicet ad humanos oculos
p̃natiuitatẽ suã clauso exiit utero uirginis; Quid ergo mirũ si a
nui clausis post resurrectionẽ suã in eternũ iã uicturus intrauit
qui mortuus ueniens non aperto utero uirginis exiit sed quia ad
illud corpus quod uideri poterat fides intuentiũ dubitabat ostendit
dicitis protinus manus et latus; palpandã carnẽ p̃buit quã clausis
ianuis introduxit; Qua in re duo mira et iuxta humanã rationẽ sibi
ualde contraria ostendit; dũ post resurrectionẽ corpus suũ & incorrupti
bile & tamen palpabile demonstrauit; Nã & corruptum p̃ necesse ẽ quod
p̃ lapatur et palpati non potest quod non corrũpit; Sed miro modo
atq; inestimabili redemptor nri & incorruptabile post resurrectionẽ
& palpabile corpus exhibuit; ut monstrando incorruptabile
mutaret ad premiũ; p̃bendo palpabile formaret ad fidem;
Et incorruptabile se ergo & palpabile demonstrauit ut profecto
esse post resurrectionẽ ostenderet corpus suũ & eiusdẽ naturã
& alterius gloriã; Dicit eis; pax uobis; Sicut misit me pater
& ego mitã uos; Sacer filiu misit qui hunc pro redemptione
humani generis incarnari consueuit; quẽ uidelicet in mundo
uenire ad passionẽ uoluit sed tamen amauit filiu quẽ ad passionẽ
misit; Electos uero ap̃tlos dñs nri non ad mundi gaudia sed sicut ipse
missus ẽ ad passionẽ in mundũ mittit; Quia ergo & filius amatur
a patre & ad passionẽ tamen mittitur; ita & discipuli amantur

adno qui tamen adpassi^o nes mittuntur inmundum; Itaq; dicitur
sicut misit me pater & ego mitto uos. id est eacariate uos dili
go cum inter scandala persecutorum mitto. quame carita
te pater diligit. quem uenire adtoletandas passiones fecit.
Quauis mita etiā iuxta natura diuinitatis possit intelli gi. Co eni ipso
apatre filius mita dicitur. quo apatre generatur; Nam sem quoq; spm
qui cu sit coequalis patri & filio. nontamen in car natus est. is de se fi
lius mittere phibet dicens; Cu uenerit paraclitus que ego mitto uobis
apatre. Si eni mita solu modo incarnari debet & intelli gi. si sps pro
culdubio nullo modo diceret mitti. qui nequaqua in car natus
est. sed eius missio ipsa pcessio e. qua de patre pcedit & filio; Sicut
itaq; sps mita dicitur quia pcedit. ita & filius non incongrue mita
dicitur quia generat; Hoc cu dixisset. in sufflaunt & dicit eis; Accipi
te spm sem; Querendu nobis e. quid e quod spm sem dñs nr. & semel
dedit in terra consistens & semel celo p resident; Neq; eni alio mlo
co datus sps ses aperte monstratur. nisi nunc cu p in sufflatione
pepitur. & post modu cu de celo ueniens in linguis uariis de
monstratur; Cur ergo prius discipulis in terra datur. post modu
de celo mita. nisi quod duo sunt precepta caritatis dilectio
uidel. pet di. & dilectio proximi. in terra dat sps ut diligatur
proximus. de celo dat sps. ut diligat ds. Sicut ergo una e caritas
& duo precepta. ita unus sps & duo data. Prius acon
sistente dno in terra. post modu e celo. quia in praxi
mi amore discit. qualiter pueniri debeat ad a
more di; Unde & isde iohannes dicit; Qui non diligit fratrem suu.

quē uidet dñm quē non uidet quomodo potest diligere. &
ante quidē discipulorū mentib. isdē sp̄s sc̄s inerat ad fidē. sed tam
manifesta datione non nisi post resurrectionē datus ē. Unde & scrip
tū ē. Non dū erā sp̄s datus. quia ih̄e nondū fuerat glorificatus. unde
etiam p̄ moysen dicit. Suxerunt mel de petra. & oleū de firma petra.
Neq. enī quicquā tale iuxta historiā legitur. si tota testamenti ue
teris series recenset. Nusquā de petra mel. nusquā oleū ille populus
suxit. sed quia iuxta p̄culi uocē petra erat xp̄c. mel de petra suxerunt.
qui eiusdē redemptoris nr̄i facta & miracula uiderunt. Oleū uero
de firma petra suxerunt. quia effusione sc̄i sp̄s post resurrectionē eius
ungui meruerunt. Quasi ergo firma petra mel dedit. quando adhuc
mortalis dñs miraculorū suorū dulcedinē discipulis ostendit. Sed firma
petra oleū fudit. quia post resurrectionē suā factus iam impassibilis
p̄ afflationē sp̄s donū sc̄e unctionis emanauit. De hoc oleo p̄ p̄phētā
dicit. Conputrescit iugū a facie olei. Sub iugo quippe tenebamur
demoniacę dominationis. sed unctisum oleo sc̄i sp̄s. Et quia nos grata
libertatis unxit. dominationis demoniacę iugū putruit. Paulo ates
tante quia ait. Ubi sp̄s dñi. ibi libertas. Sciendū uero ē. quod hi qui prius
sp̄m sc̄m habuerunt. ut & ipsi innocenter uiuerent. & in p̄dicatione
quibusdā prodesse. Ideo etiam hunc post resurrectionē dñi. patienter
acceperunt. ut prodesse non paucis sed plurib. possent. Unde & in
hac ipsa datione sp̄s dicit. Quę remiseritis peccata
remittuntur eis. & quę retinueritis retenta sunt.
Libet intueri illi discipuli ad tanta onera humili
uocati. ad quantū culmen glorię sint p̄ducti. ecce de semel

non solum securi fiunt. sed etiam alienę obligationis potestate relax
ationis accipiunt. Principatum sup̄niudicii sortiuntur. ut uice dñi qui
busdam peccata retineant. quibusdam relaxent. Sic sic eos ad dō decebat
et igitur qui tantum pro dō consenserant humiliari. Ecce qui districtum
di iudicium metuant. animarum iudices fiunt. & alios dānant uel libe
rant. qui semet ipsos dānari metuebant. Horum perfectio nunc in eccle
sia episcopi locū tenent. Soluendi ac ligandi auctoritate suscipiunt.
qui gradum regiminis sortiuntur. Grandis honor. sed graue pondus
istius est honoris. Durum quippe est ut qui nescit tenere modera mina
uitę suę. iudex uitę fiat alienę. Et plerumque contingit. ut hic iudicium
locū teneat. cui ad locum uita minime concordat. Ac sepe agitur. ut
uel dānet inmeritos. uel alios ipse ligatos soluat. Sepe in soluendis
ac ligandis subditis suę uoluntatis motus. non aut causarum merita
sequitur. Unde fit ut ipsa. ligandi & soluendi potestate se prius. qui
hanc potestatem suę uoluntati. & non pro subditorum moribus exercet. Sepe
fit ut erga quem libet proximum odio uel gratia moueatur pastor.
Iudicare autem digne de subiectis nequeunt. qui in subditorum causis sua
uel odia uel gratia secuntur. Unde recte per prophetam dicitur. Mor
tificabant animas que non moriuntur. & uiuificabant animas que
non uiuunt. Non morientem quippe mortificat qui iustum dā
nat. & non uicturum uiuificare nititur. qui reum supplicio absoluere
conatur. Cause ergo pensande sunt. & tunc ligandi atque soluendi potes
tas exercenda. Uidendumque culpa aut que sit penitentia secuta post
culpam. ut quos omnipotens deus compunctionis gratia uisitat. illos pastoris
sententia absoluat. Tunc enim uera est absolutio presidentis. cum intert.

Arbitriū iudicis sequit̄. Quod bene quatriiduum mortui resus-
citatio illa signi ficat. que uidelicet demonstrat. quia prius
mortuū dñs uocauit & uiuificauit dicens. Lazare ueni foras.
& post modū is qui uiuens egressus fuerat ad discipulis ē solu-
tus sicut scriptū ē. Cūq; egressus ē. qui ligatus fuerat in stitit.
tunc dixit discipulis. soluite eū & sinite abire. Ecce illū iā disci-
puli soluunt uiuentē. que magister resuscitauerat mortuū.
Si enī discipuli lazaru mortuū soluerent. fetore magis osten-
derent quā uirtutē. Ex qua consideratione intuentū. quod
illos nos debem̄ p̄ pastorale aut torreatē soluere. quos auctore
nostrū cognoscim̄ p̄ suscitantē gratiā uiuificare. Que nimi-
tū uiuificatio ante operationē rectitudinis imposita iā cognos-
cit̄ confessione peccati. Unde & huic ipsi mortuo lazaro nequa
quā dicit̄ reuulsee. sed ueni foras. Omnis quippe peccator.
dū. culpā suā intra conscientiā abscondit. introversus latet
in suis penetabilib; occultat̄. Sed mortuus uenit foras. cū pec-
cator nequitias suas sponte confitē. Lazaro ergo ueni foras dicit̄.
Ac si apte cui libet mortuo in peccatis diceret̄. Cur reatu tuum
intra conscientiā abscondis. foras iā p̄ confessionē egredere.
qui apud te interius p̄ negationē latet. Veniat itaq; foras
mortuus. id est culpā suā confiteat̄ peccator. Uenientē uero foras
soluant discipuli. ut pastores ecclē ei penā debeant amouere. quā
meruit. qui non erubuit confiteri quod fecit. Nec de solutionis
ordine breuiter dixerim. ut sub magno moderamine pastores
ecclē. uel soluere studeant uel ligare. Sed uerū iuste an iniuste

obligat pastor. Pastor tamen sententia gregis imenda est. neis
quis sub est & cum iuste forsitan ligatur. ipsa obligationis sue sententiam
ex alia culpa mereatur. Pastor ergo uel absolueret indiscrete timeat
uel ligare. Is autem qui sub manu pastoris est. ligari timeat uel iniuste.
Nec pastoris sui iudicium temere reprehendat. ne & si iniuste ligatus
est. ex ipsa tamen de reprehensionis superbia culpa qua non erant fiat.
Sed quia haec breuiter per excessum diximus. ad expositionis ordinem rede
amus. Thomas autem unus de duodecim quid dicitur didimus. non erat
cum eis quando uenit ihesus. Iste unus discipulus defuit. reuersus
quod gestum est audiuit. audita credere rennuit. Venit iterum dominus
& credenti discipulo latus palpandum praebuit. Manus ostendit.
& ostensa suorum cicatrice uulnerum infidelitatis illius uulnus
sanauit. Quid fratres carissimi. quid inter haec animaduertitis. Num quid
casu gestum creditis. ut electus ille discipulus tunc deesset. post
autem ueniens audiret. audiens dubitaret. dubitans palparet.
& palpans crederet. non hoc casu. sed diuina dispensatione ges
tum est. Ergo namque. miro modo super nae clementia ut discipulus
dubitans. dum in magistro suo uulnera palparet. Carnis in nobis
uulnera sanaret infidelitatis. Plus enim nobis infidelitas thome
ad fidem quam fides credentium discipulorum profuit. quia dum ille ad
fidem palpando reducit. nostra mens omni dubitatione postposita
in fide solidat. Sic quippe discipulum post resurrectionem suam dubi
tare permisit. nec in dubitatione tamen deseruit. sicut ante
natiuitatem suam habere mariam sponsum uoluit. Qui tamen ad
eius nuptias non uenit. Nam ita factus est discipulus dubitans.

& palpans testis uere resurrectionis: sicut sponsus matris fuerat eius
tos integerrime uirginitatis. Palpauit aut & exclamauit. *Dñs m̄s*
& *dñs m̄s*. Dicit ei *ih̄s*: Quia uidisti me credidisti. Cū paulus ap̄t̄s dicat:
Est enim fides sperandarū substantia rerū argumentū non apparentū.
Profecto liqua quia fides illarū rerū argumentū ē quæ apparere
non possunt. Quæ & enī apparent: uē fidē non habent sed agnitionē.
Dū ergo uidit thomas dū palpauit: cur ei dicit: quia uidisti me
credidisti. sed aliud uidit aliud credidit. A mortali quippe ho
mine diuinitas uideri non potuit. hominē igit̄ uidit & dñm con
fessus ē dicens: *dñs m̄s* & *dñs m̄s*. Uidendo ergo credidit qui conside
rando uerū hominē hunc dñm quē uideri non poterat exclamauit.
Letificat ualde quod sequit̄. Beati qui me non uiderunt & credi
derunt. In qua nimirū sententia nos specialiter signati sumus
qui eū quē carne non uidim⁹ mente retinem⁹. Nos signati sumus
sed si fidē nr̄am operib⁹ sequimur. Ille & enī uere credit qui ex
erct̄ operando quod credit. Quo contra de his qui fidē nomine te
nus retinent paulus dicit. Qui confitent̄ se nosse dñm. factis aut̄
negant. hinc iacob ait. fides sine operib⁹ mortua ē. hinc ad be
atū iob de antiquo hoste generis humani dñs dicit. Ab sorbebit
fluuium & non mirabit̄. & habet fiducia quod influat iordanis
in os eius. Quis ē enī p̄ fluuiū designatus nisi humani generis
fluxus. quod uidelicet & genus ab ortu ad finē defluit. & quasi aq̄
more usq̄ ad competentē terminū ex carnis liquore percurrit.
Quid p̄ iordanē nisi baptizatorū forma signatur. quæ enī in ior
dane flumine ip̄s auctor redemptionis nr̄æ baptizari d̄ signat̄ ē.

93
recte iordanis nomine eorū multitudo exprimitur: qui intra sacra-
mentū baptismatis tenentur. Antiquus ergo hostis generis humani flu-
uium absorbit: quia a mundi origine usq; ad redemptoris aduentū
in paucis electis euidentib; in uentre sue malitiae genus humanū traxit.
De quo recte dicitur: Absorbebit fluiū & non mirabitur. Quia p̄ magno non
habet cū infideles rapit. Sed graue ē ualde quod subditur: & habet fidu-
ciā quod influat iordanis in hos eius. Quia postquam infideles quosq;
a mundi origine rapuit: adhuc se posse suscipere etiā fideles presumit.
Nam ore p̄ se fere p̄ suasionis: eos cotidie deuorat: in quib; a confessi-
one fidei rep̄bata discordat. Hoc ergo fr̄ karissimi tota intentione
p̄time scite: hoc apud uos sollicitamente cogitate. Ecce paschalia
sollemnia agimur: sed ita uiuendū nobis ē: ut puenire ad eterna festa
mereamur. Transeunt cuncta que tēp̄raliter festiua celebrantur.
Curate qui his solle^{mnibus} inter estis: ne ab eterna solle^{mnitate} sepa-
remini. Quid prodest interesse festis hominū: si deesse contingat
festis angelorū: umbra uenture solle^{mnitatis} ē: solle^{mnitas} presens.
Idcirco ^{hanc} annue agimus: ut ad illā que non ē annua sed continua
p̄tingamus. Cū haec statuto tēpore gerit: ad illius desiderium
memoria n̄ra refricat. Frequentatione ergo gaudii temporalis
ad eterna gaudia mens incalescat & ferueat: ut ex ueritate le-
ticiae p̄fruat in patria: quod de umbra gaudii meditat in uia.
Uita igitur uram fr̄ moresq; cōponite: Is qui mitis resurrexit
ex morte: quā districtus in iudicio ueniat p̄uideat. Certe
in die tremendi examinis sui: cū angelis & archangelis cū thro-

& dominationib. cū principatib. & potestatib. apparebit. Celsis
ac terris ardentib. cunctis uidelicet elementis in sui obsequi
terrore commotis; hunc ergo tanti pauoris iudicē ante oculos po
nite. hunc uenturū timete. ut hunc cū uenerit non timidi sed se
cum uideatis; Timendus ergo ē ne timeatur. Terror eius nos ad
usū bonę operationis exerceat. Metus illius uitā nrām a prau
tate cōpescat. Mihi fr̄s credite quia tanto tunc erim̄ securi
de eius presentia. quanto nunc esse sat agim̄ suspecti de culpa.
Certe si aliquis surm̄ cū suo ad uer sario causā dicitur us in meo
iudicio die cras nō esse exhibendus. totā fortasse noctē in so
nē ducet. Et quid sibi dici possēt. quid obiectionib. responderet
secū sollicita & estuante mente uer saria. neme inueniret. aspe
rū uehementer metuere. ne apud me apparet. & noxius
formidaret. Et quis ego. aut quid ego. nimirū non longe post
futurus post hominē uermis. atq. post uer mē puluis; Si ergo
tanta cura p̄ timescit iudiciū pulueris. Quam intentione cogi
tandū ē. qua formidine p̄uidendū tante iudiciū maiestatis.
Sed quia sunt nonnulli qui de resurrectione carnis incerti
sunt. & tunc rectius docemus. Si etiā cordi uestrorū quęstio
nib. oculus occurrimus; Pauca nobis de ipsa resurrectione
nis fide loquenda sunt; Multi enim sicut & nos aliquando fui
mus dū carnē in putredinē ossaq. in puluere redigi per
sepulchra conspiciunt. reparari ex puluere carnē & ossa
diffidunt. Sicq. apud se quasi ratio emanantes dicunt.

94
quando expulvere homo reduciat. quando agit ut cinis am
metur. Quib. breuiter respondem. quia longe minus e deo reparare
quod fuit. quam creasse quod non fuit. Aut quid miru si homine
expul uere re fecit. qui simul creauit omia ex nihilo. Mirabili
ut naq. e celu ac terra ex nullis existentib. condidisse quam ipsu
homine ex terra reparare. Sed cinis ad tendit & in carne redire
posse desperat. & diuine operationis uirtus coprehendi quasi
extirpatione querit. Qui scilicet & hec idcirco in suis cogitationib.
dicunt. quia eis cotidiana di miracula ex assiduitate uilue
runt. Na ecce in uno grano paruissimi seminis Latet tota que
nascitura e arboris moles. Constatuam ante oculos cuius liba.
arboris magnitudine. Cogitem unde oriendo cepit que ad
tanta mole crescendo puenit. inuenimus proculdubio eius
origine paruissimu semen. Considerem nunc ubi in illo par
uo grano seminis Latet fortitudo ligni. asperitas corticis. sa
poris odorisq. magnitudo. ubertas fructuum. uiriditas folio
ru. Contractatu naq. seminis granu non e ualidu. Unde ergo
pcessit ligni duritia. non e asperu. unde asperitas corticis
erupit. non e saporu. unde sapor in fructib. olfactu nil re
dole. unde odor in fructib. flagrat. nihil in se uiride ostendit
unde uiriditas folioru exiit. Cuncta ergo in semine simul
latent. que tamen non simul ex semine pdeunt. Ex semine
quippe pducit radix. ex radice prodit uirgultu. ex uirgulto
ortur fructus. In fructu etia pducit semen. Ad damus ergo.
quia & semen latet in semine. Quid ergo miru si ossa neruos.

carne. capillosq. reducat expulvere. Quilignū fructus folia in
magna mole arboris ex paruo semine cotidie restaurat. Cū ergo dubi
tans animus de resurrectionis potentia rationē querit. earū rerū ei
questiones inferende sunt. Quę & incessanter fiunt. & tamen ratione
cōprehendi nequaquā possunt. ut dū non ualē ex uisione rei penetra
re quod conspiciat. de promissione diuinę potentię. credat quod audit.
Illa ergo nobiscum fr̄i promissā cogitate. queq. cum tempore
transeunt. uelut iam dimissā despiciat. ad huius resurrectionis
gloriam quam in se ueritas ostendit. tota intentione festina
te. terrena desideria que ab auctore separant. fugite. quia
tanto altius ad conspectum dī omnipotentis pertingitis. quan
to mediatorē dī & hominum singulariter amatis. qui ui
uit & regnat cum patre in unitate sp̄s sc̄i dī per om̄a sēcula sēculorū.

LEC̄ S̄C̄I IUV̄. S̄C̄D̄M IOHANNEM.

IN ILLO TEMPORE. Dixit ih̄s discipulis suis.

Hoc ē preceptum meum. ut diligatis inuicem sicut
dilexi uos. Maiorem hac dilectionem nemo ha
bēt. quā ut animā suā ponat quis pro amicis suis. **Et reliq̄.**

OMELIA BEATI GREGORII PAPÆ.

DE EADEM LECTIONE.

Dum cuncta sacra eloquia dominū plena sint p̄ceptis.
quid ē quod de dilectione quasi de singulari mandato
dn̄s dicit. hoc ē p̄ceptum meū ut diligatis inuicem. nisi
quia om̄e mandatū de sola dilectione. & om̄a unum p̄cep
tum sunt. q̄ quequid p̄cipitur in sola caritate solidatur.

Ut enim multi arboris rami ex una radice prodeunt sic multe
 uirtutes ex una caritate generantur. Ne habet aliquid uiridita-
 tis ramus boni operis si non manet in radice caritatis. Precepta
 ergo dominica & multa sunt & unum. Multa per diuersitate operis
 unum in radice dilectionis. Qualiter autem ista dilectio sit tenenda
 ipse insinuat qui in plerisque scripturarum suarum sententiis & amicos iubet
 diligere in se & inimicos diligere propter se. Ille enim ueraciter caritatem
 habet qui & amicos diligit in deo & inimicum diligit propter deum. Na-
 sunt nonnulli qui diligunt proximos sed per affectum cognationis
 & carnis. Quibus tamen in hac dilectione sacra eloquia non contra-
 dicunt, sed aliud est quod sponte inpenditur nature. Aliud quod pre-
 ceptis dominicis ex caritate debet obedientie. Hi nimirum & proxi-
 mum diligunt & tamen illa sublimia dilectionis premia non ad-
 sequuntur. Quia amorem suum non spiritualiter sed carnaliter inpen-
 dunt. Proinde cum dominus diceret hoc est mandatum meum ut diligatis
 inuicem. primum addidit sicut dilexi uos. Ne si aperte dicat Ad hoc
 amate ad quod amavi uos. Quia in te fratres karissimi soletur intuentum est
 quod antiquus hostis dum mentem nostram ad terrenum temporalium delecta-
 tionum trahit in firmiore contrarios proximum exercat qui ea
 ipsa que diligimus auferre molatur. Ne curat antiquus hostis
 hec faciens ut terrena tollat sed ut caritatem in nobis feriat. Nam
 in odio repente exarscimus & dum foris in uicta esse cum primis intus
 grauius ferimur. Dum parua foris defendimus intus amittimus
 maxima. quia dum te diligimus temporale ueram amittimus dilecti-
 onem. Omnis quippe qui contra tollit inimicus est. Sed in odio

habere ceperimus inimicū. intus ē quod pdimus. Cū ergo ali
 quid exterius a proximo patimur. contra occultū raptorē. me
 ritus uigilem. quinū quā melius sum. cit. nisi cū raptor exte
 rior amatur. Una quippe & sūma ē pbatio carita
 tis. si & ipse diligit quā uersatur. Hinc ē quod ipsa ueri
 tas & crucis patibulū sustinet. & tamen ipsis suis psecutoribus.
 affectū dilectionis impendit dicens. Pater ignosce illis. quia
 nesciunt quid fecerunt. Quid ergo mirū si inimicos dili
 gunt discipuli dū uiuunt. quando & tunc inimicos diligit
 magister cū occidit. cuius dilectionis sūmā exprimit cū
 subiungit. Maiorē hāc dilectionē nemo habet. quā ut ani
 mā suā ponat quis pamicissius. Mori etiā p inimicis dñs
 uenerat. & tamen positurū se animā pamicis dicebat. ut
 pfecto nobis ostenderet. quia cū diligendo luctū facere de
 inimicis possumus. etiā ipsi amicus sunt qui psecuntur.
 sed ecce nos usq. ad mortē nemo persequitur. Unde ergo
 probare possumus. an diligim. inimicos. sed ē quod in pace
 scē ecclesie fieri debeat. unde clarescat. si psecutionis tēpo
 re mori p dilectione ualeam. Certe isdē iohannes dicit.
 Qui habuerit substantiā mundi & uiderit fratrem suū necesse
 habere & clausert uiscera sua ab eo. quo modo caritas dī
 manet in eo. hinc etiā iohannes baptista ait. Qui habet
 duas tunicas. det non habenti. Qui ergo tranquillitatis tē
 pore non dat pro dō tunicā suā. quando in persecutione
 daturus ē animā suā. Virtus ergo caritatis ut in uicta sic

in perturbatione nutriatur p misericordia in tranquillitate
 quatinus omnipotenti do primu discat sua inpendere. post
 modu se. Sequit. Vos amici mei estis. Quanta e misericordia
 conditoris nri. serui digni non fuimus. & amici uocamur.
 Quanta e dignitas hominu esse amicos di. Sed audistis gloriu
 dignitatis. audite & labore certaminis. Si feceritis que ego
 precipio uobis. Amici mei estis. si ea que precipio facitis. Ac si
 aperte dicat. Si gaudetis de culmine. penate quib. laborib.
 uenitur ad culmen. Certe cu filii zebedei interueniente
 matre quererent. ut unus ad extris di. & alius a sinistris sedere
 debuissent. Audierunt. potestis bibere calice que ego bibi
 turus su. Ia locu celsitudinis querebant. ad uia illos ueritas
 reuocat p qua ad celsitudinem uenirent. Ac si dicatur. Ia uos
 locus delectat celsitudinis. sed prius uia exerceat laboris.
 Per calice ptingitur ad maiestatem. si mensura appetit quod de
 malea. prius bibite quod dolet. sic sic p amarum poculum con
 fectionis puenitur ad gaudiu salutis. Ia non dicam uos seruos
 quia seruus nescit quid faciat dñs eius. Vos autem dixi amicos
 quia omnia quecuq. audiui a patre meo nota feci uobis. Que
 sunt omnia que audiuit a patre suo que nota fieri uoluit ser
 uis suis ut eos efficeret & amicos suos. nisi gaudia inter ne cari
 tatis. nisi illa festa super ne patrie. que nris cotidie menti
 bus p aspersione sui amoris imprimunt. Du enim audita sep
 celestia amamus. amata ia nouimus. quia amor ipse noticia
 est. Omnia ergo eis nota fecerat. quia terrenis desideris

inmutati amoris summi facib. ardebant. Istos uero amicos di
aspexerat p pheta cū dicebat. Mihi aut nimis honorificati sunt ami
ci tui dī. Amicus enī quasi ammi custos uocatur. Quia igitur
psal mista prospexit. Electos dī amundi huius amore separatos
custodire in mandatis celestib. uoluntate dī miratus ē amicos
dī dicens. Mihi aut honorificati sunt amici tui dī. Et tā quā
si ab eo protinus causas honoris tantum nobis insinuari quere rem.
ilico adiuxit. Nimis confortatus ē principatus eorū. Ecce
electi dī carnē edomant. spm roborant. demonib; imperant.
uirtutib. coruscant. presentia despiciunt. eternā patriā
cū uoce morib. pꝛdicant. eā etiā moriendo diligunt. atq;
ad illā p tormenta ptingunt. Occidi possunt. & flecti ne que
unt. Nimis confortatus ē principatus eorū. In ista ipsā pas
sione qua ceciderunt in morte carnis. uidete quantū fue
rit culmen mentis. Unde hoc nisi quia confortatus ē prin
cipatus eorū. sed sic forsitan magni pauci sunt. subiunxit.
Diminuetabo eos & sup arenā multiplicabuntur. Totū mun
dū fr̄s aspiciete. martirib. plenus ē. lā pene tot quos uidere
non possumus. quot ueritatis testes habem. Dō ergo numera
biles nobis sup arenā multiplicati sunt. qui quanti sunt.
a nobis cōprehendi non possunt. Sed quis quis ad hanc puenit
dignitatē. ut amicus dī uocetur. sese in se conspiciat. Dona
aut que pcepit sup se nihil suis meritis tribuat. ne ad inimi
citas erumpat. Unde & subditur. Non uos me elegistis. sed
ego elegi uos & posui uos ut eatis & fructū adferatis.

fin

97

Posui ad gratiā. plantam ut ex eis uolendo. fructū ad feracis operan-
do. Cuius enim uolendo dixi. quia uelle aliquid facere. in mente ire ē.
Qualē uero fructū ad ferre debeant. subditur. Et fructus uester
uester maneat. Omne quod secundū præsens seculū laboramus.
uix usq. ad mortē sufficit. Mortis nāq. interueniens fructū nri
laboris abscedit. Quod uero pro externa uita agit. etiā post mortē
seruat. & tunc apparere incipit cū laborū carnaliū fructus
ceperit non uideri. Ibi ergo illa retributio inchoat. ubi ista
terminat. Quisquis igitur in eterna cognouit. apud eiusam
mū te potales fructus uilescant. Tales fructus operemur
quē maneant. Tales fructus operemur. qui cū mors euncta
interimat. ipsi ex ordiū a morte sumant. Nā quodamorte
incipit fructus dī. testat̄ ppheta quid dicit. Cū dederit dilec-
tis suis somnū. hec ē hereditas dñi. Omnis quid dormit in morte
perdit hereditatē. Sed cum dederit dilectis suis somnum. hæc ē
hereditas dñi. Quia electi dī postquā puenerint ad mortem. tunc
inueniunt hereditatem. Sequitur. Ut quodcūq. petieritis patrem
in nomine meo. det uobis. Ecce hic dicit. quodcūq. petieritis patrem
in nomine meo. det uobis. Rursū alibi p eundē euangelistā dicit.
Siquid petieritis patrem in nomine meo. dabit uobis. Usq. modo non
petistis quicquā in nomine meo. Si omne quod petimus in nomi-
ne filii dat nobis pater. quid ē quod paulus ter dñm rogauit
& exaudiri non meruit. sed dicitū ē illi. sufficit tibi gratia mea.
nā uirtus in infirmitate p̄ficīt. Nūquid ille tā egregius p̄re-
dicator in filii nomine non petiit. quare aut non accepit.

quod petit. quomodo et go uerū ē. quia quicquid petierimus
in nomine filii da nobis. si autem ferris angustis petat
apostolus paulus in nomine filii. & tamen quod petit non accipit.
Sed quia filii nomen ihc ē. ihc autē saluator. uel etiā salutaris di
cit. Ille ergo in nomine saluatoris petit. qui illud petit. quod
ad uerā salutē pertinet. Nā si id quod non expediat petitur.
non in nomine ihu petitur pater. Unde & is dē apostolus adhuc in fir
mantib. dñs dicit. Usq. modo non petistis quicquā in nomi
ne meo. Ac si aperte diceretur. Non petatis in nomine saluato
ris. quia nescitis querere eternā salutē. hinc ē quod & paulus
non exauditur. quia si liberaretur a temptationib; ei non prode
rat ad salutē. Ecce uidem fr̄s kr̄m. quā multa ad sollem
nitatē se i martiris conuenistis. genua flectistis. pectus undi
tis. uoces orationis ac confessionis emittistis. faciē lacrimis rigastis.
Sed pensate quēso petitiones uas. uidete si in nomine ihu petitis.
Idē. si gaudia salutis xternę postulastis. in domo em̄ ihu ihm
non queristis. si in aeternitatis tēplo in oportune pte pora
lib. orastis. Ecce alius in oratione querit uxorē. alius petit
uillā. alius postulat uestes. alius dari sibi de preceatur ali
mentū. Et quidē hec cūdesunt. ab omnipotente dō petenda
sunt. Sed meminisse contāne debemus. quod ex mandato
eiusdē nr̄i redemptoris accipim̄. Querite primū regnū
diē iustitiā cēm eius & hec omnia adicientur uobis. & hec
itaq. ab ihu petere non ē errare. si tamen non nimie petant.
Sed adhuc quodē grauius postulat mortē inimici eūq.

1798
que gladio non potest p̄sequi. p̄sequitur oratione. & uiuet
adhuc qui maledicitur. & tamen is qui maledicit. iā de morte
illius reus tenetur. Iubet autē dñs ut diligatur inimicus. & tamen
rogatur dñs ut occidat inimicū. Quisquis itaq; sic orat in p̄suis p̄re
cib. contra conditorē pugnat. Unde & subinde specie dicit. fiat
oratio eius in peccatū. Oratio quippe in peccato ē. illa petere
que p̄hibet ipse qui petit. hinc ueritas dicit. Cū stas adoran
dū. remitte siquid habetis in cordib. ur̄is. Quā uirtutē re
missionis aperius ostendi m̄. si unū testimoniu testamēta
ueteris p̄feram. Certe cū iudea conditoris sui iusticiā culpis ex
igentib. offendisset. propheta suū ab oratione dñs p̄hibens dicit.
Non assumes laudē & orationē p̄ eis. Simoy ses & samuel
steterunt corā me. non ē anima mea ad istū populū.
Quid ē quod intermissis relictisq; tot patrib. soli moyses
& samuel ad mediū deducuntur. quorū mira optinendi
uirtus ostenditur. dū nec ipsi posse intercedere dicuntur.
Ac si aperte dicat dñs. Nec illos audio quos p̄ magnū pe
titionis sue meritū minime contempno. Quid ergo ē
quod moyses & samuel ceteris patribus in postulatio ne
p̄feruntur. nisi quod duo hi tantū modo incuncta tes
tamentis ueteris serie etiā p̄ inimicis suis Legunt̄ exorasse.
unus a populo lapidib. impetit. & tamen p̄ lapidatore
suo dñm de p̄catur. Alter ex principatu dicitur. &
tamen petitus ut exorata. fateatur dicens. Absit a me
hoc peccatū in dno quo minus cessem orare pro uobis.

Si moyses & samuel steterunt corā me · non ē anima mea ad popu-
lū istū · Ac si aperte dicat · Nec illos modo p̄ amicis audio · quos
magne uirtutis merito orare etiā p̄ inimicis scio · Uirtus ergo
uere orationis ē celsitudo caritatis · & tunc quisq; quod recte
petit adipiscit̄ cū eius animus in petitione nec inimicis odio
fuscatur̄ · Sed plerūq; reluctante animū uincimus · etiā p̄ inimi-
cis oramus · fundim̄ p̄ aduersariis p̄cē · sed utinā cor
teneat amorē · Nā sepe & orationē p̄ inimicis nr̄is impendim̄
sed hanc ex̄ceptione potius fundim̄ quā ex caritate · Nā & unā
inimicorū petim̄ · & tamen ne exaudiamur amemus · Sed q̄
internus iudex mentē potius quā uerba considerat · p̄ inimi-
co nihil postulat · qui p̄ eo ex caritate non exorat · Sed ecce
nobis inimicus grauiter aliquiddā intulit iuuantelestit
amantes p̄secutus ē · retinenda hec essent · si remittenda nob̄
delicta non essent · Aduocatus & enī nr̄ p̄cē nobis in causa
nr̄a cōposuit · & ipse eius de causa iudex ē qui aduocatus · p̄cē
aut̄ quā cōposuit · conditionē inseruit dicens · Dimittite nobis
debita nr̄a sicut & nos dimittimus debitoribus nostris · Quia
ergo ipse iudex uenit qui aduocatus existit · ipse p̄cē exui-
dit qui fecit · Aut ergo non facientes dicim̄ · debita nr̄a nob̄
dimittite · sicut & nos dimittim̄ debitoribus nr̄is · & nos m̄ ipsos
hoc dicendo amplius ligam̄ · Aut fortasse hanc conditionē
in oratione intermittim̄ · & aduocatus nr̄ p̄cē quā cōpo-
suit n̄ recognoscit · atq; apud se p̄tinus dicit · Scio quid mo-
ni · non ē ipsa oratio quā feci · Quid ergo agendū nobis fr̄ ē

nisi ut uere caritatis affectu impendamus fratribus. Nulla in corde
 malitia maneat. Considerat omnipotens deus erga proximum caritatem
 nostram. ut nostris impendat iniquitatibus pietatem suam. Mememote
 quod monemus. Dimitte & dimitte uobis. Ecce & debet nobis
 & debemus. Dimittam ergo quod debet nobis. ut dimittatur
 quod debetur a nobis. Sed adhuc mens frenitur. & uult implere
 quod audit. & tamen reluctat. & ad martyris tumba consistimus.
 quia de gloriose regni ex qua morte puenimus. Nos si pro christo
 corpus non ponimus. saltem animam uincamus. Placatur deus isto sacri
 ficio. adprobet in iudicio pietatis sue uictoriam pacis nostrae. Certamen
 nostri cordis. Aspiciet. & qui post uidentes remunerat. nunc decer
 gantes adiuuat. per in christum dominum nostrum qui uiuit & regnat deus in uni
 uerse spiritus sancti per omnia secula seculorum amen.

LEC. SEI. EUG. SECUNDON. MARCUM.

In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. Euntes in uniuersum mundum. predicare euangelium omni creature. Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit. Qui uero non crediderit. condemnabitur. In reliquis.

OMELIA BEATI GREGORII PAPAE DE EADEM LECTIOE.

In resurrectione dominica discipuli tarde crediderunt. nota illorum infirmitas quam nostra ut ita dicam futura firmitas fuit. Ipsa namque resurrectio illis dubitantibus per multa argumenta monstrata est. que dum nos legentes agnoscimus. quidam uel quam de illorum dubitatione solidamur. Minus enim mihi maria magdalena presertim que credit.

quā thomas qui diu dubitauit; Ille & enī dubitan do. uulne
rū cicatrices tetigit. & denrō pectoro dubietatis uulnus ampu
tauit; Ad insinuandā quoq; ueritatē dominicę resurrectionis.
Notandū nobis ē. quī d lucas refferat dicens; Conuescens p̄cepit
eis ne ab hierosolimis discederent. & post pauca uidentibus illis
eleuatus ē. & nubes suscepit eū ab oculis eorū; Notate uerba.
signate misteria; Conuescens eleuatus ē. comedit & ascendit.
ut uidelicet p̄ effectū comestionis. ueritas patesceret carnis;
Marcus uero prius quā celū dñs ascendat. eos de corde dis
atq; infidelitatis duritia increpasse discipulos memorat;
Quā inrē. quid considerandū ē. nisi quod idcirco dñs cum disci
pulos increpauit eū cor potaliter eos reliquit. ut uerba que re
cedens diceret. in corde audientū. artius impressa remaneret.
Increpata igit̄ corū duritia. quid ammonendo dicat audiam.
Cunctes in mundū uniuersū. predicare euangeliū omni cre
ature; Nū quid fr̄s mei kam̄ sem euangl̄m uel in ^{sen} aīs uel bru
tis animalibus fuerat predicandū. ut de eo discipulis dicatur.
p̄dicare euangl̄m omni creature. sed omnis creature nomi
ne. homo designat̄; Sunt nāq; lapides. sed nec uiuunt nec sen
tiunt; Sunt herbe & arbuta. uiuunt quidē. sed non sentiunt;
Iuuim dico. non p̄ animā sed p̄ uiriditate. quia & paulus di
cit; In sapientia quod seminas non uiuificatur. nisi prius
moriatur; Uiuat ergo quod moritur. ut uiuificetur;
Lapides itaq; sunt. sed non uiuunt. arbuta aut̄ sunt. sed
uiuunt. & non sentiunt; bruta uero animalia sunt.

100
uiuunt. sentiunt. sed non discerunt; Angeli & enī sunt. uiuunt.
sentiunt. & discerunt; om̄s autē creature. aliquid habet homo;
habentāq; cōmune ēē cū lapidib; uiuere cū arborib; sentire cū
animalibus; intellegere cū angelis; Ingitur cōmune habet aliquid
cum omni creatura homo. iuxta aliquid. omnis creatura homo;
Omni ergo creature predicat̄ euangeliū. cū soli homini predicat̄.
quia ille uidelicet docet̄. p̄p̄ quē in terra cuncta creata sunt.
et a quo omnia. per quandam similitudinē aliena non sunt; Potest
etiam omnis creature nomine. omnis natio gentium desig
nari; Ante & enī dictum fuerat. in uiam gentiū ne abieritis;
nunc autē dicit̄. predicat̄e omni creature. ut scilicet prius
a iudea apostolorū repulsa predicatio. tunc nobis in adiuto
rium fieret. cū hanc illa ad dampnationis suę testimonia sup
ba repulisset; Sed cū discipulos ad predicandū ueritas mittit. 115
quid aliud in mundo facit. nisi grana seminis aspergit. & paucagrana
mittit in semine. ut multatū messū fruges recipiat. ex nra fide;
Neque & enī in uniuersum mundū tanta fidelium messis exsur
geret. si de manu dñi sup rationabilem terrā electa illa grana
predicantū non uenissent; Sequitur; Qui crediderit & bap
tizatus fuerit. saluus erit. qui uero non crediderit. condēna
bitur. Fortasse unusquisq; apud semet ipsū dicat; Ego iam
credidi. & saluus ero; Verū dicit. sed si fidē operibus tenet;
Uera & enī fides ē. que hoc quod uerbis dicit. moribus nō
contradicit; hinc enī quod de quibusdā falsis fidelibus pau
lus dicit; Qui confitentur se nosse dñm. factis autē negant;

hinc iohannes ait: Quid dicit se nosse dñm & mandata eius non custo-
dit. mendax ē; Quod cū ita sit. fidei nrę ueritatē in uite nrę consi-
deratione debemus agnoscere; Tunc enī ueraciter fideles sum. si qđ
uerbis p̄mittim. operibus implemus; In die quippe baptismatis.
omnib. nos antiqui hostis operib. atq. omnibus pompis abrenun-
ciare p̄mittim; Itaq. unusquisq. ur̄m ad considerationē suā. mentis
oculos reducat. & si seruat post baptismū. quod ante baptismū spon-
dit. Certus ē quod fidelis ē. gaudeat; Sed ecce quod p̄mittit minime serua-
uit. si ad exercenda p̄traua opera ad concupiscendās mundi p̄pas
dilapsus ē. Videamus si iam scit plangere quod errauit; Apud miseri-
cordē nāq. iudicē nec ille fallax habebitur. qui ad ueritatē reuer-
titur etiā postquā mentitur. quia om̄ps dñs. dū libenter nrām peni-
tentā suscipit. ipse suo iudicio hoc quod errauimus abscondit; Signa
aut̄ eos qui credituri sunt. hec sequentur; In nomine meo demonia
eruent. Linguis loquent̄ nouis. serpentes tollent; Et si mortiferū
quid biberit. non eos nocebit; Sup̄ egros manus imponent. & be-
ne habebunt; Nūquid nā fr̄s mei. quia ista signa non facitis. minime
credidistis. sed hęc necessaria in exordio ecclesie fuerunt; Ut enī ad fi-
dē cresceret. miraculis fuerat nutrienda. quia & noscū arbusca
plantamus. tam diu aquā fundimus. quousq. ea in terrā conualuisse
uideamus; At si semel radicē fixerint. irrigatio cessabit; hinc ē enī
quod paulus dicit. Lingue insignisunt non fidelib. sed infidelibus;
An habemus de his signis atq. uirtutibus. que adhuc considerare de-
bemus. scēa quippe ecclesia cotidie spiritaliter facit. quod tunc p̄
a p̄tor potaliter faciebat; Nā sacerdotes eiuscū p̄ exortē smigatiā

101

manū credentibus imponunt. & habitare malignos sp̄s. in eorū mente contra
dicunt. quid aliud faciunt. nisi demonia eiciunt. & fideles quique. quia uitę
ueteris secularia uerbera derelinquunt. sc̄a autē misteria in sonant condi
toris sui laudes & potentia quantū p̄ualent narrant. Quid aliud faci
unt nisi nouis linguis locuntur. quidū bonis suis exortationib. ma
litiam de alienis cordibus auferunt. serpentes collunt. & dū peſtaſas
p̄suasiones audiunt. sed tamen ad operationē prauā minime p̄trahunt.
Mortiferū quidē ē quod bibunt. sed nōne eis nocebit. Qui quoties proxi
mos suos in bono opere infirmari conspiciunt. dū eis tota uirtute
concurrunt. & exemplo sue operationis illorū uitā roborant.
qui in propria actione titubant. Quid aliud faciunt. nisi sup̄ agro
tos manus imponunt ut bene habeant. Que nimirū miracula
tanto maiora sunt. quanto spiritalia. tanto maiora sunt. quanto
phoc non corpora sed anime suscitant. Hec itaq. signa fr̄s k̄mi.
auctore dō si uultis uos facitis. Ex illis enī exteriorib. signis obtineri
uita ab hęc operantibus non ualet. Nā corporalia illa miracula
ostendunt aliquando sc̄itātē. non autē faciunt. hęc uero spirita
lia que agunt in mente. uirtutē uitę non ostendunt sed faciunt.
Illa habere & mali possunt. is̄s autē p̄ fr̄i. nisi boni non possunt.
Unde de quibusdā ueritas dicit. Multi mihi dicent in illa die
dñe dñe. nonne in nomine tuo p̄ phetaum. & in tuo nomine
demonia eiecim. & in tuo nomine uirtutes multas fecimus.
& tunc confitebor illis quia nūquā noui uos. discedite a me
qui operamini iniquitatē. Nolite ergo fr̄s k̄mi. amare signa
que possunt cū rep̄bis haberi cōmunia. Sed hęc que modo dixi
mas.

caritati atq; pietatis miracula amate. Quotum securiora sunt
quanto occultiora & de quibus apud deum maior sit retributio.
quo apud homines minor est gloria. Sequitur. Et dominus quidem ihesus
postquam locutus est eis: assumptus est in celum & sedet ad dexteram dei.
In veteri testamento cognouimus quod helias sit raptus in celum
sed aliud est celum aereum aliud aethereum. Celum quippe aereum terre
est proximum. Unde & aues celi dicimus quia eas uolitare in aere uidemus
In celum quippe aereum helias subleuatus est ut in secreta quadam
terre regione repente duceretur. Ubi in magna iam carnis & spiritus
quiete uiuet & quousque ad finem mundi redeat & mortis debitum
soluat. Ille enim mortem distulit non euasit. Redemptor autem
noster quia non distulit superauit. eamque resurgendo consumpsit
& resurrectionis suae gloriam ascendendo declarauit. Notandum
quoque est quod helias incurtu legitur ascendisse. ut uidelicet aperte
monstraret quia purus homo a diuorioro egebat alieno. Per
angelos quippe illa facta & ostensa sunt adiumenta. quia
nec ad celum quidem aereum per se ascendere poterat. quae naturae
suae infirmitas grauabat. Redemptor autem noster non uentum
non angelis subleuatus legitur. quia is qui fecerat omnia nimium
super omnia sua uirtute ferelatur. Illuc & enim reuertebatur ubi erat
& inde rediebat ubi remanebat. Quia cum humanitatem ascen-
deret & in celum. per diuinitatem suam & terram pariter continebat &
celum. Sicut autem ioseph a fratribus uenditus uenditione re-
demptoris nostri figurauit. sic enoch translatus atque ad
celum aereum helias subleuatus ascensionem dominicam designauit.

Ascensionis ergo sue dñs p̄re nuncios & testes habuit.
unū ana legē. aliū sublegē. ut quandoq̄ ueniret ipse. qui
ueraciter celos penetrare potuisset. Unde & ipse ordo in
corū quoq̄ utrorūq̄ subleuatione. p̄ quēdā incrementa
distinguit̄. Nā enoch translatus. & lias uero ad celū sub
uectus esse memorat̄. ut ueniret post modū. qui nec trans
latus nec sub uectus celū æthere ū sua uirtute penetra
ret. qui nobis in secrete dentib. quia carnis quoq̄ munditiā
largiret̄. & sub eo p̄ incrementa tēporū uirtus castitatis
exeresceret. In ipsa quoq̄ corū translatione. quia ascensi
onē dominicā ut uidelicet famuli designauerunt. & in
ipso se castitate quia ad celū ascendit dñs ostendit. Nā enoch
quidē uxore & filios habuit. helias uero. neq̄ uxore. neq̄
filios legit̄ habuisse. Pensate ergo quomodo p̄ incremen
ta creuerit munditiā scitatis. quod & p̄ translatos famu
los & p̄ ascendētis dñi p̄sonā patenter ostendit̄. Trans
latus ē nā p̄ enoch. & p̄ coitū genitus. & p̄ coitū generans.
raptus ē elias p̄ coitū genitus. sed non iam p̄ coitū generans.
Assumptus ē uero dñs. neq̄ p̄ coitū generans. neq̄ p̄ coitū
generatus. Considerandū nob̄ ē uero. quid ē quod marcus
ait. sedit̄ ad dextris dī. & stephanus dicit. uideo celos apertos.
& filiū hominis stantē ad dextris dī. Quid ē quod hunc mar
cus sedentē. stephanus uero stantē ad dextris dī se uidere tes
tatur. Sed scitis fr̄s q̄ sedere iudicantis ē. stare uero pug
nantis uel adiuuantis. Quia igit̄ redemptor noster

Assumptus in celū. & nunc omnia iudicat. & adextre mū iudex
omniū uenit. hunc post assumptionē marcus sedere describit.
quia post ascensionē sūe gloriā iudex in fine uidebit. stephanū
uero in labori certamine positus stantē uidit. quē adiuto
rē habuit. quia ut iste in terra p̄secutor ū infidelitatē uinceret.
pro illo de celo illius gratia pugnauit. Sequitur. Illi autē profec
ti p̄dicauerunt ubiq; dño cooperante. & sermone confirmante
sequentib; signis. Quid in his considerandū ē. quid memorie
cōmendandū. nisi quod obedientia p̄ceptū. obedientiam
uero signa secuta sunt. Sed quia auctore dō breuiter lectionē
euangelicā exponendo transcurrimus. restat ut aliquid de
ipsa tante consideratione sollēnitatis dicam; hoc autē nobis
primū querendū ē. quid nā sit. quod nato dño apparuerunt
angeli. & tamen non legunt̄ in albis uestib; apparuisse.
Ascendente autē dño missi angeli legunt̄ in albis uestib; appa
ruisse. Sic & enī scriptū ē. Uidentibus illis eleuatus ē. & nubis sus
cepit eū ab oculis eorū. Cūq; intuerent̄ in celū euntem illū.
ecce duo uisiterunt iuxta illos in uestib; albis. In albis autē
uestib; gaudiū. & sollempnitas mentis adtendit̄. Quid ergo ē
quod nato dño non in albis uestib; Ascendente autē dño. in albis
uestib; apparent. nisi quod magna tunc sollempnitas angustis
facta ē. cū celū d̄s homo penetrauit. qui anscēte uide
batur diuinitas humiliata. ascendente uero ē dño humanitas
exaltata. Albe & enī uestes exaltationi magis congruunt.
quā humiliationi. In assumptione ergo uis angeli in albis

102
403

uestib. uideri debuerunt. quia qui in natiuitate sua apparuit
ds̄ humilis. in ascensione sua ostensus ē homo sublimis. Sed hoc
nobis magnopere fr̄s km̄i in hac sollempnitate pensandū ē. qui
delectū ē hodierna ^{die}. citographū dampnationis nr̄e mutata ē
sententia corruptionis nr̄e. Illa enī natura cui dictū ē terra es
& in terrā ibis. hodie in celū iuit. Pro hac ipsa nāq; carnis nostrę
subleuatione p̄ figurā beatus iob dnm̄ aue uocat. Quia enī ascen
sionis eius misterium iudea non intellegere conspexit. de infideli
tate eius sententiā protulit dicens. semitā ignōuit auis.
Auis enī recte appellatur dñs. quia corpus carneū ad aethē
ra librauit. cuius auis semitā ignorauit. Quisquis eū ad celū
ascendisse non credit. De hac sollempnitate p̄ p̄phetā dicit.
Elevata ē magnificentia tua sup̄ celos. De hac rursus ait.
Ascendit ds̄ in iubilatione. & dñs in uoce tubę. De hac iterū
dicit. Ascendens in altū captiuā duxit captiuitatē dedit
dona hominib;. Ascendens quippe in altū captiuā duxit
captiuitatē. qui corruptionē nr̄am uirtute. sue incor
ruptionis absorbit. Dedit uero dona in hominib;. quia
misit de sup̄ spū. alius sermonē scientię. alius sermonē sapiētia.
alius gratiā uirtutū. alius gratiā curationū. alius genera
linguarū. alius interpretatiōnē sermonū tribuit. Dedit
ergo dona hominib;. De hac ascensionis eius gloria.
etiā. abbauc ait. Eleuatus ē sol in ortu suo. & luna scetit
in ordine suo. Quis enī solis nomine nisi dñs. & quę lune
nomine nisi ecclesię designat. quousq; enī ad celos dñs

non ascendit. sc̄a eius ecclēsia aduersam mundi omnimodo
formidauit. at post qua eius ascensione roborata ē. apte
p̄dicauit quod occulte credidit. Eleuatus ē sol & luna
stetit in ordine suo. quia cū dñs celū petit. sc̄a eius
ecclesia in auctoritate p̄dicationis exereuit. h̄c eiusdē
ecclesie uoce p̄ salomonē dicit. Ecce iste uenit saliens
in montib. & transiliens colles. Considera uir namq̄
tantorū operū culmina. & ait. ecce iste uenit saliens
in montib. Ueniendo quippe ad redemptionē nr̄am quas
dā ut ita dixerit saltus dedit. Uultis fr̄i km̄ ipsos eius saltus
agnoscere. de celo uenit in utero. de utero uenit in p̄sepe.
de p̄sepio uenit in cruce. de cruce uenit in sepulchro.
de sepulchro redit in celū. Ecce ut nos posse se currere
facet & quos pro nobis saltus manifestata p̄ carne ueri
tas dedit. Quia exultauit ut gigas ad currēdā uia. Ut
nos ei ex corde dicere mus. Traheme post te. In odore
unguentorū tuorū currētm̄. Unde fr̄i km̄ oportet. ut
illuc sequam̄ corde. ubi eū corpore ascendisse credim̄.
desideria terrena fugiamus. nil nos ū delectet in infimis
qui patre habemus in celis. & hoc uobis ē magno opere p̄pen
dendū. quia is qui placidus ascendit. terribilis redit. &
quicquid nobis eū mansuetudine p̄cipit. hoc a nobis eū dis
tinctione exigit. Nemo ergo indulca penitentiā tēpora
par uipendat. nemo cura sui dū ualet. agere negligat.
quia redemptor nr̄ tanto tunc in iudiciūm districtior

104
uenit. quanto nobis ante iudiciū magnā patientiā progauit; hæc
itaq. uobiscū fr̄ sagite. hæc in mente sedula cogitatione ueritate.
Quā uis adhuc rerū p̄urbationib. animus fluctuat. lam tamen
spei ure anchorā in eter nā patriā figite. In attentionē mentis in
ueraluce solidate. Ecce ad celū ascendisse dñm audiuim̄. hoc
ergo seruemus in meditatione quod credimus. & si adhuc
hic tenem infirmitate corporis. sequamur tamen eū
uirtute amoris. Non aut̄ deserit desideriu nr̄m ipse qui
dedit in xpc dñs nr̄ qui uiuit & regnat eū patre in unitate sp̄s
sc̄ds ꝑ̄ ω̄ x̄ n̄ i a c h k y ꝑ̄ c h k y ꝑ̄ ω ꝑ̄ y ꝑ̄ c a ꝑ̄ c h n̄.

LECTIO SCI EUG SCDM IOHANNEM

Nillocemp̄. Erat quidā regulus.
cuius filius infirmabat̄ eapharnaum; Hic eū audiss̄ & quia
iñe aduenir̄ & iudea in galileā. abiit ad eū. & rogabat eū
ut descender̄. & sanar̄ filiū eius; In ci piebat enī mori.

HOMELIA BEATI GREGORII PAPAE DE EADĒ LECTIOE

Lectio sci euangelii quā modo fr̄ audistis. ex positione
non indiget. Sed ne hæc taciti p̄terisse uideamur. exortan
do potius quā exponendo in ea aliquid loquimur; Hoc aut̄
nobis solū modo de expositione uideo eē requirendū. cur
is qui ad salutē petendā uenerat audiuit. Nisi signa & pro
digia uideritis. non creditis; Qui enī salutē querebat filio.
procul dubio credebat; neq. enī ab eo querebat salutē. quē
non crederet̄ saluatōrē; Quare ergo dicit̄. nisi signa & pdigia

uideritis non creditis. qui ante credidit quā signū uideret.
Sed mementote quid petit. & aperte cognoscatis. quē in fide
dubitauit. Sospicit nāq. ut descenderet. & sanaret filium eius.
Corporalē ergo p̄sentiā dñi querebat. qui p̄ sp̄m nusquā
deerat. Minus itaq. in illo credidit. quē non putauit salu
tē possedare. nisi p̄sens esset corpore. Si enī p̄fecte
credidisset. p̄cul dubio sciret. quē non eēt locus ubi non esset dñs.
Ex magna ergo parte diffusus ē qui uirtutē non dedit maiesta
ti. Sed p̄sentiē corporali. Et salutē itaq. filio petit. & tamen in fi
de dubitauit. quia eū ad quē uenerat. & potentē ad curandū
credidit. & tamen morienti filio eē absentē putauit. Sed dñs
qui rogat. ut uadat. quia non desit ubi uocat. indicat. solo
iussu salutē reddidit. qui uoluntate omnia creauit. Qua in re
hoc nobis ē sollerter intuendū. quod sicut euangelista alio
testante didicimus. Centurio ad dñm uenit dicens. Dñe.
puer meus iacet in domo mea paralyticus. & male torquet.
Cui inu proptinus respondet. Ego ueniā & curabo eū. Quid
ē quod regulus rogat ut ad eus filium ueniat. & tamen ire
corporaliter recusat. ad seruum uero centurionis non
inuitat. & tamen se ire corporaliter pollicet. reguli
filio p̄corporalē p̄sentiā n̄ dignat̄ ad eē. centurionis
seruo. non dedignat̄ occurrere. Quid ē hoc. nisi quod su
p̄bia nr̄a retundit̄. qui in hominib. non naturā qua ad i
maginē dī faciunt. sed honores & diuitias ueneramus.
Cūq. pensam̄ que circa eos sunt. negligim̄ pensare qd̄ s̄.

105
III

Redemptor uero n̄r ut ostenderet quia quae l̄ta sunt
hominib. sēis despicienda sunt. & quae despecta sunt
hominū despicienda non sunt. Ad filiū reguli ire noluit.
ad centurionis seruum ire paratus fuit. In repata ergo ē su-
p̄biant̄a quae nescit pensare homines pp̄ homines sola ut dixi-
m̄ quae est cū stant hominib. pensant. naturā n̄ aspiciet. ho-
norē dī in hominib. non cognoscat. Ecce ire non uult filius
dī ad filiū reguli. & tamen uenire paratus ē ad salutē serui.
Certe si nos cuiusquā seruus rogat & ut ad eū ire debere m̄-
ptinus nob̄ n̄rā sup̄bia in cogitatione tacta responderet dicens. non
eas. quia tem̄ & ipsū degeneras. honor tuus despiciet. locus uulserit.
Ecce de celo uenit. qui seruo occurrere in terra non despiciet. & tam
humiliari in terra contempnim̄ quid de terra sum̄. Quid ergo apud
d̄m uilius quid esse despectius potest. quā serua re honorē apud
homines & inter nitesas oculos non timere. unde ipse d̄ns dicit.
Uos estis qui iustificatis uos corā hominib. D̄s aut̄ nouit corda
ur̄a. quia quod hominib. altū ē ab hominabile ē apud d̄m. Ne-
tate fr̄s notate quod dicit. Si enī quod hominib. altū ē. ab homina-
bile ē apud d̄m. cogitatio cordis n̄rī tanto apud d̄m in imo ē
quanto hominib. in alto. & humilitas cordis n̄rī tanto apud
d̄m in alto ē quanto hominib. in imo. Despiciam̄ ergo si quid
boni gerim̄. nulla nos n̄rā inflet operatio. non rerū abundan-
tia. n̄ gl̄a extollat. Siqui b. lib̄ & ex bonis affluentiab. intus intu-
me sem̄ dō despecti sum̄. Quo contra ps̄l̄mista de humilibus
dicit. Custodiens paruulos d̄ns. qui qui d̄ns paruulos humilis

IIII

appellat. Post quā sententiā protulit. consiliū illius subiungit.
Nā si querimus quid ipse adhuc faceret & adiungeret.
Humiliatus sum & leberauit me. hec ergo cogitate fr̄s. hęc tota
intentione pensate. Nolite in proximis ur̄is mundi huius bo
na uenerare. hoc propter dñm honorate in hominib. quibus
tamen commisit n̄. Et itis quod factis sunt ad imaginē dī. quod tē
proximis uere seruatis. si apud uos m̄ & ipsos prius in corde
detumescētis. Nā quis adhuc de rebus. transitorius extollit. nescit
in proximo uenerare quod maneat. Nolite ergo in uobis
m̄ & ipsis pensare quod habetis. sed quid estis. Ecce mundus
qui diligit fugit. sc̄i ista ad quorū tū bā consistim. florentem
mundū mentis despectu calcauerunt. Erat uita longa.
salus continua. epulencia in rebus. fecunditas in propagine.
tranquillitas in diuturna pace. & tamen cū in se ipso florēt.
iā in eorū cordib. mundus aruerat. Ecce iā in semet ipso mundus
aruit. & adhuc in nr̄is cordib. florēt. ubiq. mors. ubiq. luctus.
ubiq. desolutio. undiq. p̄cutim. undiq. amaritudinib. re
plemur. & tamen ceca mente carnalis concupiscentie.
ipsas eius amaritudines amamus. fugientē sequimur.
labenti in herem. & quia labentē retinere non possumus.
cū ipso labimur. quē cadentē tenem. Aliquando mundus
nos retaxit ad dō. nunc tantis plagis plenus ē. ut ipse nos
iā mundus mittat ad dñm. Pensate ergo quā nulla sunt que
temporaliter currunt. finis temporalium ostendat. quā
nil sit quod transire potuit. Casus rerū indicet. quia est transi

Lens

uidetur

106

atque prope nihil fuit. cum stare. haec ergo fratres karissimi sollicita
consideratione pensate. in aeternitatis amore cor figite.
ut dum terrena culmina adipisci contempnitis. pueniatis
ad gloriam quam perfide tenetis. per ihesum christum deum nostrum qui ui-
uit & regnat deus kyrie eleison in unitate spiritus sancti per omnia
seculorum amen. **LEC. SCI. EVG. SECUNDUM**

IOHANNEM.

In illo tempore. Dixit ihesus discipulis suis. Siquis diligit
me. sermonem meum seruabit. Et pater meus diligit
eum. Et ad eum uenimus. & mansione apud eum faciemus. Qui
non diligit me. sermones meos non seruat. Et sermonem quem
audistis non est meus. sed eius qui misit me patris. Haec locutus
est uobis. apud uos manens. **ET RELIQUA.**

LIBET fratres karissimi euangelice uerba lectionis sub breui-
tate transcurrere. ut post diutius liceat in contem-
platione tante sollempnitatis immorari. Hodie namque spiritus sanctus
repentino sonitu super discipulos uenit. mentesque carna-
lium in sui amore promotauit. & foris apparentibus. linguis
ignis. intus facta sunt corda flammantia. quia dum dominum in
ignis uisione suscipiunt. per amorem suauiter arserunt. Ipse
namque spiritus sanctus amor est. unde & iohannes dicit. deus caritas est.
Qui ergo mente in te gratiam dominum desiderat. perfectio iam habet
que amat. Neque enim quisquam potest dominum diligere. si eum quem
diligit non habet. Sed ecce si unusquisque uestrum requi-
rit.

an diligat dñm. tota fiducia & securamente respondit diligo.
In ipso aut exordio lectionis audivisti quid veritas dixit;
Siquis diligit me sermonem meum servabit; Probatio ergo
dilectionis exhibitio est operis; hinc in epistola sua isdem iohan
nes dicit; Quid dicit quia diligo dñm & mandata eius non cus
todit. mendax est; Vere enim diligitur si ad mandata eius anis
nos voluntatibus coartam. Nam quia adhuc per illicita deside
ria defluit. profectus dñm non amat. quia ei in sua volun
tate contradicit; Sequitur; Et pater meus diligit eum & ad eum
veniemus & mansionem apud eum faciemus; Pensate fratres
quanta sit ista sollempnitas. habere in cordis hospitio
adventum dei; Certe si domum vestram quisquam dives ac potens
amicus intraret. omnifestinantia domus tota mundaret.
nequid fortasse esse quod oculos amici intrantis offenderet; Tergat
ergo sordes pravi operis. quidam pro parat domum mentis;
Sed videte quid veritas dicat; Veniemus & mansionem apud
eum faciemus; In quorundam enim corde venit. & mansi
onem non facit. quia per conpunctionem quidem dei respectum
percipiunt. sed temptationis tempore. hoc ipsum quod con
puncti fuerant obliviscuntur. sicque ad perpetranda peccata
redeunt. ac si hec minime plancissent; Qui ergo domum
vere diligit. qui eius mandata custodit. in eius corde
dominus & venit. & mansionem facit. quia sic cum divinitatis amor
penetrat. ut ab hoc amore. temptationis tempore non
recedat; Ille ergo vere amat. cuius fidelis & mente in

praua dilectio ex consensu non superat. Nā tanto quisq.
 a supno amore disiungit̃. quanto inferius delectat̃. unde
 & adhuc subdit̃. Qui non diligit me. sermones meos non
 seruat; Aduos m̃ & ipsos ergo fr̃s km̃ int̃ror susredite.
 sidm̃ uere amatis exquirite. nec tamen sibi aliquid credat.
 quicquid sibi animus sine operis attestacione responderit.
 de dilectione conditoris. Lingua mens & uita requirat̃.
 Nūquā ē amor di otiosus; Operat̃ & enī magna si ē. si uero
 operari rennuit. amor non ē; Et sermo ^{rem} que audistis non
 ē meus. sed eius qui misit me patris; Scitis fr̃s km̃. quia ipse
 qui loquit̃ unigenitus filius. uerbū patris ē. & ideo sermo que
 loquit̃ filius. non ē filii sed patris. quia ipse filius. uerbū ē pa
 tris; hęc locutus sū uobis a pud uos manens; Quando non
 manerā apud eos. quia scensurus ad eclū p̃mittit dicens.
 ecce ego uobiscū sū omnib. dieb. usq. ad consumationē sc̃li.
 Sed uerbū incarnatū. & manet & recedit; recedit corpore.
 manet diuinitate; Apud eos ergo tunc mansisse se phibet.
 quia qui inuisibili semp̃ potestate p̃senserat. corporalī
 iā uisione recedebat; Paraclitus aut̃ sp̃s sc̃s. que mittet
 pater in nomine meo. alle uos docebit omīa & suggeret
 uobis omīa. quecūq. dixerō uobis; Nostis plurimi fr̃s mei.
 quod greca locutione paraclitus. Latina aduocatus dicit̃
 uel consolator; Qui ideo aduocatus dicitur. quia proer
 rore delinquentū a pud iusticiā patris interuenit; Qui unius
 substantiæ cū patre & filio exorare pro delinquentib. phibet.

quia eos quos repleuerit, exorantes facit; Unde & paulus dicit.
Ipse enim spiritus postulat pro uobis gemitibus inenarrabilibus. Minor
uero est qui postulat, quam qui postulat. Quomodo ergo spiritus
postula redicit, qui minor non est, sed ipse spiritus postulat, qui ad pos-
tulandum eos quos repleuerit inflamat. Consolator autem isdem spiritus
uocat, quia de peccati perpetratione merentibus, dum spiritus uenit prepa-
rat ab afflictione tristitiae, mentem leuat; De quo recte promittit,
ipse uos docebit omnia. Quia nisi isdem spiritus cordi adsit audientis,
otiosus est sermo doctoris; Nemo ergo docenti homini tribuat,
quod ex ore docentis intellegit, quia nisi intussit quid doceat,
doctoris lingua exterius in uacuum laborat; Ecce una loquen-
tis uocem omnes pariter audistis, nec tamen pariter sensum audite
uocis percipitis; Cum ergo uox dispar non sit, cur in cordibus uestris
dispar est uocis intellegentia, nisi quia hoc quod uox loquentis
communiter ammonet, est magister interior quidem uocis
intellegentia, quosdam specialiter docet; De hac unctione spiritus
sancti pro iohanne dicit; Sicut unctio eius docet uos de omnibus;
Per uocem ergo non instruit, quando mens per spiritum non ungui-
tur; Sed et ista de doctrina hominum loquimur, quando & ipse
conditor, non ad eruditionem hominis loquitur, si eodem homini
per unctionem spiritus non loquat. Certum est priusquam facti
dum opere perpetraret audiuit, peccasti, quiesce. Sed quia
culpissimus exigentibus, uocem est ammonitus non unctione, au-
dire uerba dum potuit, sed seruire contempsit; Requiritur
dum uero nobis est, cur de eodem spiritu dicat, suggeret uobis omnia

158
cū suggerere eē soleat minoris sed quia suggerere
aliquando dicim^{us} subministrare. Inuisibilis
sp̄s suggerere dicit^{ur} non quod nobis scientiā ab imo infe-
rat. sed ab occulto; Pacē relinquo uobis pacē meā do uobis;
hic relinquo illic do. sequentib^{us} relinquo. p uenientib^{us} do.
Ecce fr̄ km̄i uerba sacre lectionis sub breuitate discussim^{us}.
nunc in contē platione tantę festiuitatis animū transfe-
rim^{us}; Sed quia cū lectione & uangelica uobis ē etiā actiui
apostolorū lectio recitata. Exca ergo aliquid in usū nr̄ę con-
templationis traham^{us}; Audistis & enī quia sp̄s sc̄s sup disci-
pulos in igne linguis apparuit. omniumq^{ue} linguarū
scientiā dedit. Quid scilicet hoc miraculo designans. nisi
quod sc̄a ecclesia eodē sp̄u repleta. omnium gentium erat uoce
locutura; Qui uero con tradm̄ turrim edificare conati sunt.
communione unius lingue pdiderunt; In his autē quid n̄m
humiliter me tuebant. lingue om̄s d̄n̄te sunt. hic ergo hu-
militas uirtutē meruit. illic supbia confusionē; Sed que-
rendū nobis ē. cur sp̄s sc̄s patri & filio coeternus apparuit
in igne. Cur in igne simul & linguis. cur aliquando in co-
lūba. aliquando uero in igne monstrat^{ur}. cur sup unige-
nitū filiū in colūbe specie apparuit. & sup discipulos mon-
stratur in colūba; Per quatuor itaq^{ue} hęc que propo-
sum^{us}. soluendo redeam^{us}; Patri n̄q^{ue} & filio coeternus sp̄s
in igne monstrat^{ur}. quia incorporeus & ineffabilis. atq^{ue}
inuisibilis ignis d̄s ē. attestante paulo; D̄s nr̄. ignis consumens

Left;

Dñs quippe ignis dicit̃. quia hunc peccatorũ tubigo con-
sumit̃; De hoc igne ueritas dicit̃; Ignē ueni mit-
tere in terrā & quicquid uolom̃ in uita ardeat. terra enī uocata
sunt corda terrena. quę dū sē p̃ infimā ^{inse} cogitationes conge-
runt. a malignis spiritib. conculcant̃; Sed ignē dñs misit in
terrā. cū afflatus sp̃s sc̃i carnaliũ corda incendit. & terra
ardet cū cor carnale. in suis prius uoluptatib. frigidū relinquit
+ concupiscencias p̃sentis sc̃i. & incenditur ad amorē dī; Bene
ergo in igne apparuit sp̃s sc̃i. qui ab omni corde quod replet
torporē frigoris excutit. & hoc in desiderio sue eternitatis
accendit; In igne autē linguis monstratus ē. quia is dē sp̃s cogiter
nus ē filio. & habet cognitionē maximā lingua cū uerbo; Ver-
bū quippe. patris ē filius; Et quia una ē sp̃s & uerbi substantia.
isdē sp̃s monstrari debuit in lingua. uel certe quia p̃ linguā pec-
dit uerbū. In linguis apparuit sp̃s. quia quisquis sp̃u sc̃o tangit.
dī uerbū. id ē. unigenitū filiū confitē. & negare dī uerbū n̄
ual. qui iā sc̃i sp̃s linguam habet; uel certe in linguis igneis
apparuit sp̃s. quia om̃s quos repleuerit. ardentes pariter & lo-
quentes facit; linguas igneas doctores habent. quia dū dñm
amando p̃dicant. corda audientū inflammant. Nā otiosus
sermo docentis ē. si p̃bere non ual. incendiū amoris. hoc doctri-
nę incendiū ab ipsō ueritatis ore conceperant quid dicebant; Nonne
cor nr̃m ardens erat in nobis. cū loqueret̃ in uia. & ipse uir & nob
scripturas. Ex auditu quippe sermone. mar desit animus. torpo-
ris frigus recedit. sic mens in sup̃no desiderio anxia. a concupis

centis terrenis aliena. Amor uerus qui hanc repleuerit. in fle
cib. cruciat. Sed dū tali ardore cruciat. ipsis suis cruciatib. pascit.
Nudite ei lib. p̄cepta celestia & quot mandatis instruit. quasi
cor facib. inflāmat. & que torpebat prius p̄ desideria. ardet
post modū puerba. Unde bene p̄ moysen dicit. In dextera eius ignea
lex. Sinistra quippe rep̄bi. qui & ad sinistra ponendi sunt. dex
tera autē dī appellant̄ electi. In dextera ergo dī. Lex ignea ē. quia
electi mandata celestia nequaquā frigido corde audiunt. Sed ad
hec amoris int̄m facib. mardescunt. sermo ad autē ducit.
& mens eorū sibi m̄ irata. ex interne dulcedinis flāma con
cremat. In colūba uero sp̄s sēs & igne monstratus ē. quia om̄s
quos repleuerit. simplices & ardentes facit. Simples puritate.
ardentes emulatione. Neq. & enī placet & dō aut simplicitas
sine zelo. aut zelus sine simplicitate. Hinc ipsa ueritas dicit.
Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut colūbe.
Qua in re notandū ē. quod discipulos suos. nec de colūba
sine serpente. nec de serpente sine colūba uoluit dñs am
monere. Quatenus & columbe simplicitatē. astutia serpentis
accenderet. & serpentis astutiā. colūbe simplicitas tēpetaret.
hinc paulus ait. Nolite pueri effici sensib. Ecce prudentiā
serpentis audiuim. nunc de simplicitate colūbe moneam.
Sed malicia paruuli estote. hinc de beato iob dicit. Erat uir
simplex & rectus. Que ē autē rectitudo sine simplicitate. & que
simplicitas sine rectitudine. quia ergo & rectitudinē docet sp̄s
iste & simplicitatē. & in igne monstrari debuit & in colūba.

quatenus omnino quod eius gratia tangit & mansuetu-
ditas lenitate tranquillū & zelus in us accensū fuit.
Ad exā mū uero querendū ē cur in ipso redemptore
nro mediator edī & hominū pcolūbā apparuit: indis-
pulis uero pigne; Certe unigenitus filius iudex ē generis
humani; sed quia uia iusticia ferrā si prius quā nos p man-
suetudine colligeret & eulā nras pzelū rectitudinis exa-
minare uoluisset. Homo ergo p hominib; factus: mīcē se
hominib; pbat. Noluit peccatores ferire sed colligere: pri-
us uoluit mansuetate corrigere. ut haberet quos post in uia
+ in iudicio uideret. Colūba ergo apparere super eū debuit
sp̄s qui non ueniebat ut peccata iā pzelū pcuteret & sed ad
huc p mansuetudine toleraret; At contra in ipso discipulos
in igne debuit sp̄s sc̄i demonstrari ut iniquia simpliciter
ter homines. At quia peccatores eos contrā m̄ & ipso
sp̄ituali seruos uideret & ut peccata que d̄ p mansuetu-
dine parceret ipsi in se p penitentiā punirent: nec ipsi ui-
de posse poterant sine peccato. qui adherabant celesti ma-
gistro. Iohannes autē ait: Si dixerim quia peccatū
non habem. nos m̄ ipsos seducim. & ueritas in nobis n̄ ē.
In igne ergo uenit in hominib; in colūba uero apparuit
in d̄ne quia peccata nra que p̄ d̄nē p m̄ mansuetudine
tolerat nos pzelū rectitudinis debem; caute consp̄cere
& ardore se p penitentiā cremare. Igitur pcolūbā sp̄s in re-
demptore monstratus ē. pigne uero in hominib; sequente

